

# LA FÉDÉRATION BALKANIQUE

BIMENSUEL

ORGANE DES PEUPLES OPPRIMÉS ET MINORITÉS NATIONALES DES BALKANS

БАЛКАНСКА ФЕДЕРАЦИЈА  
BALKANSKA FEDERACIJA  
BALKANIKH OMOΣΠONΔIA

БАЛКАНСКА ФЕДЕРАЦИЈА  
FEDERACIONI BALKANIK  
FEDERATIJA BALCANICA

بالقاز فدراسیونی

## BALKANSKA FEDERACIJA

POLUMJESEČNIK

GLASILO POTLACENIH NARODA I NARODNIH MANJINA BALKANA

### Povodom procesa diktature nad Dr. Mačekom i hrvatskim nacionalistima

Svima prijateljima nacionalno-oslobodilačkih pokreta!

Povodom procesa diktature nad Dr. Mačekom i hrvatskim

Kraljevska generalska diktatura izvodi pred Državni Sud, na dan 24. aprila, Dr. Mačeka, vođu Hrvatske Seljačke Stranke, i 23 hrvatskih nacionalnih boraca. Velikosrpski diktatori, kralj i njegova generalska, družina, isfabricirale su preko policijskih agenata optužbu protiv hrvatskih nacionalista i Dr. Mačeka kao atentatora. Nečuvenim mučenjima nad pohapšenima dželati diktature gonili su hrvatske nacionaliste da optuže Dr. Mačeka kao glavnog organizatora i finansijera «spremanih» atentata.

Dobro poznata zverska mučenja koja diktatorske policijske sluge praktikuju nad uhapšenim revolucionarnim radnicima, seljacima i nacionalnim revolucionarima, izvršena su i nad hrvatskim nacionalistima. Ugledan član Hrvatske Seljačke Stranke Begić proburažen je bajonetom za vreme saslušanja, po naredjenju komandanta Zagreba generala Belimarkovića. Hrvatski nacionalista Hranilović teško je ranjen pri «pokušaju begstva». Bernardić i ostali omladinci izloženi su nečuvenim mukama. I upravo teško ranjenog Hranilovića diktatura ne izvodi pred Državni Sud, jer bi se na sudu obelodanile njegove rane.

Diktatori veliko-srpskog Beograda smeraju da ovim procesom, i drakonskim kaznama izrečenim na njemu, zastraše hrvatski nacionalni pokret i slome borbu hrvatskih masa za slobodu i nezavisnost Hrvatske Republike.

Da bi mogli odigrati sudsku komediju, diktatori su dali uhapsiti i internirati u unutrašnjost Srbije glavnog branioca optuženih, advokata Dr. Sekulu Drljevića. Preko 150 od prijavljenih advokata branilaca nisu pušteni na sud. Od predstavnika strane štampe pušten je jedan mali broj «izabranih».

Mi najodlučnije podižemo glas protesta protiv zločina, koji veliko-srpski tirani: kralj Aleksandar i generalska klika «Bela Ruka» spremaju na 24. aprila, i izjavljujemo našu punu solidarnost u teškoj borbi masa hrvatskog naroda za nacionalnu slobodu i nezavisnost. Nacionalno-revolucionarne organizacije potčinjenih balkanskih naroda stoje i stajaće rame uz rame sa borcima hrvatskog i ostalih naroda Jugoslavije, udružiće svoju snagu sa njihovima i neće malaksati dok se ne sruši nacionalno-ugnjetački režim veliko-srpskih diktatora.

Mi se i ovom prilikom obraćamo masama hrvatskoga naroda, kao što smo se i ranije obraćali kada su veliko-srpski tirani jurišali na njega. Obraćamo im se kao sabrača u patnji i drugovi u borbi. Obraćamo im se da danas u ovome istorijskom momentu učvrstimo jedinstveni front u borbi protiv veliko-srpske diktature.

Naše su patnje pod veliko-srpskim režimom jednake. Veliko-srpski diktatori oduzeli su svima nama, potčinjenim narodima, sve što nam je najsvetije: ime, jezik, kulturne insti-

tucije, lične i građanske slobode. Pocepali su naše nacionalne oblasti, uništili nacionalne teritorije koje vekovima postoje. Svojom privrednom veliko-srpskom politikom opljačkali su naše oblasti, da bi stvorili privrednu nadmoćnost veliko-srpskih bogataša. Svojom agrarnom i seljačkom politikom povratili su u život feudalne gospodare i doveli seljaštvo do gladi i očaja. Ali mi ne smemo zatvoriti oči pred činjenicom da je i radno seljaštvo i radništvo srpske nacije isto tako porobljeno kao i široke radne mase ugnjetenih nacija. Radničkoj klasi su oduzeli diktatori sve socijalne tekovine i uništili osnovno pravo na borbu za život i za parče hleba. Oni su prepustili radništvo neograničenoj pljački fabrikarata i kapitalista. Revolucionarni radnici i komunisti stavljeni su van zakona i svaki organ vlasti ili veliko-srpski fašista može ih nekažnjeno ubiti. Isto onako kao što se čini sa nacionalnim revolucionarima.

Naše zajedničke patnje i naša zajednička borba protiv veliko-srpskog imperijalizma, protiv generalske diktature moraju nas učiniti najvernijim saveznicima. Naši saveznici jesu oni, koji se naporedno sa nama bore protiv nacionalnog ugnjetavanja kao i protiv socijalnog porobljavanja, i koji u istini uzimaju u zaštitu široke mase naroda. Istorija borbe protiv ugnjetača u Jugoslaviji iskovala je jedinstveni front ugnjetenih nacija, revolucionarne radničke klase i seljaštva. To su saveznici i samo u znaku jedinstvenog fronta tih triju sila mi možemo pobediti i izvojevati našu nacionalnu slobodu.

Iskustvo u našoj dosadašnjoj borbi pokazalo je nama svima i moralo je pokazati i hrvatskom narodu, da se jedino metodima masovne revolucionarne borbe može srušiti nacionalno-ugnjetački veliko-srpski režim.

Poznata parola vodjstva Hrvatske Seljačke Stranke: «Kralj i narod», koja je označavala pacifističku i sporazumašku politiku sa veliko-srpskim imperijalizmom, samo je utrla put današnjoj diktaturi. Svi pokušaji vodja hrvatskih partija za sporazum sa veliko-srpskim Beogradom omogućili su približavanje medju veliko-srpskim finansijskim kapitalom i hrvatskim krupno-kapitalističkim i finansijskim krugovima, približavanje koje teži da hrvatske narodne mase zadrži od revolucionarnog puta i da na taj način ojača pozicije i imperijalističke ciljeve veliko-srpskih diktatora. Pomirljiva politika sa veliko-srpskim Beogradom koštala je života Stjepana Radića, Pavla Radića i Basarićeka, a danas je takva pomirljiva politika hrvatskim narodnim masama donela pojačani nacionalni pritisak.

Na žalost i današnje vodje hrvatskog nacionalnog pokreta: Krnjević, Košutić, Pavelić vode u inostranstvu jednu takvu pomirljivu politiku, koja ne govori ni reči o nezavisnoj Hrvatskoj Republici, ne pominje ni rečju socijalno oslobodjenje siromašnih seljaka od krupnog kapitala, ne govori o socijalnim



pravima radnika, i — što je još opasnije — vode politiku naslona na velike imperijalističke države, na reakcionarne organizacije i režime drugih država. Mesto da se obraćaju radnim masama svoje zemlje i traže aktivnu pomoć radnih i nacionalno revolucionarnih masa celoga sveta, oni se obraćaju Ligi Naroda, tome skupu svetskih imperijalista, koji su i stvorili Versalsku Jugoslaviju, obraćaju se Ligi Imperijalista s Engleskom na čelu, koja najsvireprijim metodima ugušuje nacionalno-oslobodilačke pokrete u Indiji, Arabiji, Kini, Egiptu, Indoneziji i drugde. Kada bi njihova politika saveza s tim stranim imperijalistima uspeła, tada bi i hrvatski narod kao i ostali narodi Jugoslavije promenili samo imperijalističke gospodare.

Internacionalni i balkanski imperijalisti kao i njihovi najamnici, fašističke bande i ostale pomoćne organizacije, neće osloboditi ni hrvatske kao ni ostale balkanske narode. Oni ih mogu samo potpuno zarobiti i iskoristiti za njihove imperijalističke ciljeve, za nove ratove i pre svega za imperijalistički rat protiv Sovjetske Unije. Oslobodjenje mogu izvojevati samo hrvatske, makedonske, albanske, crnogorske i radne mase ostalih ugnjetenih naroda Jugoslavije zajedno sa srpskim radnim narodom — zajedničkom revolucionarnom borbom.

Proces Dr. Mačeka i ostalih hrvatskih nacionalista treba da bude zvono na uzbunu hrvatskih narodnih masa, za revolucionarnu borbu na celoj liniji. Nikakve osude i nikakve žrtve ne mogu zastrašiti mase hrvatskog naroda. Put otvorene revolucionarne borbe, koji istorija otvara hrvatskom narodu, mora biti sada jasan svakom Hrvatima koji doista hoće slobodu i nezavisnost svoga naroda.

Mi pozdravljamo hrvatski narod revolucionarnim pozdravom:

Da živi revolucionarna borba ugnjetenih naroda Jugoslavije za slobodne nacionalne republike radnih masa!

Da živi jedinstveni front ugnjetenih nacija, revolucionarnog radništva i radnog seljaštva!

Stvarajmo radničko-seljačke borbene komitete za borbu protiv diktature! Oružajmo se, da revolucionarnim putem srušimo režim nacionalnog ugnjetavanja!

Dole krvava monarhija i veliko-srpska diktatura finansijskog kapitala!

Dole sa nacionalnim i socijalnim ugnjetavanjem u Jugoslaviji i na celom Balkanu!

Da živi Balkanska Federacija slobodnih republika radnih masa!

**Balkanski Komitet Nacionalno-Revolucionarnih nacionalista**

## Proces Dra Mačeka i hrvatskih nacionalista

Beogradski diktatori bili su prisiljeni da dadu javnost procesu Dr. Mačeka i hrvatskih nacionalista. Diktatori su se nalazili pred dilemom: da li da i u ovom slučaju postupe kao i 60 dosadašnjih procesa održanih tajno, bez učešća javnosti, nad nacionalistima-revolucionerima, revolucionarnim radnicima i komunistima i time da izazovu revolt celoga hrvatskoga naroda i da se potpuno razgolite pred celim inostranim javnim mnijenjem, ili da izidju javno, uzdajući se u ispravne «dokaze» policije i mučenjima iznudjena priznanja optuženih. Što su se diktatori odlučili za javnost jedan od glavnih razloga bio je i taj, što je optužba montirana na «atentatima», «terorističkim organizacijama» kojima se hoće javnost blefirati.

Optužba iznosi 45 stranica, garniranih sa 6 atentata i pokušaja atentata: atentat na kapetana Kaledina, bombe na Glavnom Trgu, priprema atentata na predsednika vlade, na komandanta mesta u Zagrebu generala Belimarkovića, na divizijskog generala Tomića, na šefa policije Bedekovića, na predsednika opštine, na popa Ritića, redakciju «Novosti», Jugoslavensku Čitaonicu i na voz sa poklonstvenom deputacijom. Dr. Maček, Jelašić i Begić, kao vođe hrvatskog pokreta, optužuju se kao duhovni inspiratori «atentata» i financijski terorističkih organizacija. Bernardić, Hadžija i ostali optužuju se kao neposredni izvršioци atentata i njihovih priprema.

Ali je diktatura odmah uvidela da neće moći po svojoj volji rukovati ni procesom ni izveštajima štampe, čim su izveštaji strane štampe pušteni na proces. Zato je ona odmah pristupila ograničenju prava odbrane i od 179 prijavljenih advokata pripustila svega 25. Uzeta je za pretres obična soba suda i štampi je dato svega nekoliko mesta na procesu. Izveštaji jugoslavenske štampe podvrgnuti su strogoj cenzuri i u njima ne sme izaći ništa o mučenjima optuženih.

Prvi dan pretresa predstavljao je za diktaturu veliko iznenadjenje, jer su i optuženi i branioци zauzeli jedan odan-zivni stav prema diktatorskom sudu. Videći na pretresu

policijskoga agenta, zloglasnoga Grauera, koji je učestvovao u mučenjima pritvorenika u Zagrebu i koji je spremao ubijstvo Pribičevića u Hotel Esplanadu, optuženi su podigli gnaju od protesta, vičući: «Napolje!» «Van s njim!» Grajer se utišala tek kada je Grauer izašao van. Zatim su branioци postavili niz zahteva: o načinu vođenja procesa, o pregledavanju istražnog materijala, o pozivanju na proces glavnoga branioca optuženih interniranoga advokata Drljevića i ostalih advokata koji su se javili za branioce, da se proces održi u Zagrebu, gde optuženi i branioци imaju više ličnih garancija.

Na drugi dan procesa, 25. aprila, sud je saopštio svoje rešenje o predlozima branioca kojim su svi predlozi odbijeni a zatim je pristupljeno saslušanju glavnog optuženog Bernardića. Bernardić je izneo jezovitu sliku mučenja koja su nad njim vršena u Zagrebačkoj policiji, da bi priznao organizovanje terorističkih akcija i učestvovanje u njima Dra Mačeka, Begića, Jelašića i ostalih vođa Hrvatske Seljačke Stranke. «Vezali su mi noge i ruke — opisuje Bernardić mučenja — i tako vezanog obesili o tavanicu sa glavom dole. Tako obešenog držali su me od 6 sati u jutro do u večer. Za to vreme tukli su me do krvi gumenim štapom i žilom, po tabanima i po ostalom telu. Za vreme tuče dva puta sam gubio svest i dolazio k sebi. Da bih prekratio muke, priznao sam sve što su tražili od mene, i ako nisam imao šta priznavati. Mučenje je naredjivao i za vreme mučenja prisustvovao krvavi pas Bedeković, šef zagrebačke policije, preteći mi otvoreno: «Ako ne priznaš, nećeš biti ni prvi ni poslednji koji je odavde nestao.» Protokole koje sam potpisao nisam smeo ni čitati. Kada smo prevedeni u Beograd, istražni sudija Državnog Suda tražio je od mene da teretim Dra Mačeka i vođe Radićevske partije, i ako njih budem teretio, biću osuđen samo 10 godina, inače 20 godina tamnice.»

Bernardić izjavljuje zatim da su svi ostali optuženi bili takodje izloženi najnečuvenijim mučenjima u policijskom zatvoru u Zagrebu. Tukli su ih ne samo policijski agenti dovedeni iz Makedonije, već i policijski činovnici i sam Bedeković. Mučenja su vršena uz sviranje gramofona, da se jauci ne bi čuli.

Odbrana je odmah postavila zahtev sudu, da podigne optužbu protiv šefa zagrebačke policije Bedekovića.

Na treći dan pretresa Bernardić je dovršio svoje iskaze. Iz njih izlazi da je policija sastavila tri protokola o saslušanju i ako je vršila samo jedno saslušanje. Na protokolima nisu potpisani dva prisutna građanina, kako to propisuje istražni postupak, već su na njima potpisi šefa policije Bedekovića i podšefa Horvata, koji ispitivanju nije ni prisustvovao. Za ovim je prislušan drugi optuženi Hadžija, predsednik Saveza Hrvatske Akademске Omladine i predsednik Saveza Hrvatske Omladine za celu zemlju.

Hadžija izjavljuje tkodjer da je bio zvjerski tučen žilom i gumenim štapovima u prisustvu i po naredjenju Bedekovića. U početku samoga saslušanja Hadžija čita jedan manifest na hrvatski narod u kome se iznosi da je hrvatski narod nacionalno ugnjeten i u potpunom ropstvu pod veliko-srpskom diktaturom. U manifestu se naziva Državni Sud nezakonitim, prekim sudom. Hadžija podiže najenergičniji protest protiv vršenih mučenja i iznudjenih priznanja nad optuženima, protiv progona glavnog branioca Dr. Sekule Drljevića. Kada je pri čitanju manifesta došao do političke osude režima, sud je prekinuo saslušanje, a žandarmi su jurišali na njega da mu istrgnu iz ruku manifest. Sud se zatim povukao da donese odluku o optužbi protiv Hadžije za veleizdaju učinjenu u svome govoru pred sudom.

Hadžija je takodjer obeležio šefa policije Bedekovića kao glavnoga mučitelja optuženih, nazivajući ga divljom zveri.

Odjek prvih triju dana procesa u inostranoj štampi jeste poražavajući za diktatorski režim i njegove male i velike saveznike. Ovaj prvi javni proces pod diktaturom potvrdio je sva naša dosadašnja iznošenja o zverstvima diktatorske policije izvršenim nad nacionalnim revolucionarima, komunistima i revolucionarnim radnicima. Ali sama moralna pomoć međunarodne štampe nije dovoljna da diktatorski režim padne. Proces Dr. Mačeka i drugova, sva dosadašnja ubijstva revolucionarnih boraca u Jugoslaviji, sve osude i progoni treba da nas podignu na noge, nas ugnjetene narode. Dan obračuna sa diktaturom nije daleko.

Taj momenat treba da nadje izrazi na sadašnjem procesu hrvatskih nacionalista i u govorima branilaca i u govorima optuženih. Tek tada ovaj proces može imati značaja za oslobodilačku borbu hrvatskog i ostalih ugnjetenih naroda u Jugoslaviji, ako se na njemu jasno i glasno postavi pitanje slobodne i nezavisne Hrvatske Republike, slobodnih i nezavisnih republika i svih ostalih ugnjetenih naroda u Jugoslaviji.

N. Matijević



# БАЛКАНСКА ФЕДЕРАЦИЯ

ДВУСЕДМИЧЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА ПОТИСНАТИТЕ НАРОДИ И НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА НА БАЛКАНИТЕ

## Първия европейски селски конгрес в Берлин

На 27. март т. г. се откри в Берлин първия конгрес на трудящите се селяни в Европа. Той беше подготвен от един селски комитет, в който участваха представители на трудовото селачество от повечето европейски страни. В много страни бяха образувани национални комитети, които си поставиха за задача да запознаят, в конференции и събрания, трудовия селски народ с задачите, които комитетът си бе поставил, да разпропагандират неговите цели и да бъдат избрани делегати за предстоящия европейски селски конгрес. В продължение на 8 месеци централния селски комитет в Берлин и образуваните национални комитети в разните страни правиха една усилена работа, особено в Полша, Чехославия, Ромъния, България, Италия; устройени бяха на много места, многолюдни събрания, удържаха се конференции, на които бяха избрани делегатите за конгреса.

19 страни бяха представени на този конгрес, с 81 делегати. Това беше действително един конгрес на трудовото селачество: 69 души от делегатите бяха селяни и 12 интелектуалци. Като делегати присъстваха 5 души депутати от Полския сейм и един депутат от българското Народно събрание.

Няколко страни, като Франция, Испания, Унгария, Югославия, Ромъния и Гърция, не можаха да изпратят избраниите на техните конференции делегати — техният брой бе 25 —, поради отказа на правителствата на тия държави да дадат паспорти на делегатите. Толкова по-голема беше, обаче, радостта на конгресистите, когато те видяха в своята среда делегати от Франция, един, и от Ромъния, един, всито, въпреки прекъсването на правителствата, се явиха да едният тежкото положение на трудящите се селяни в тия страни, да заклеймат погисническата политика, която те следват по отношение на трудящите се маси, и да изкажат своята солидарност в борбата на целото трудище се селачество в Европа.

Дневния ред на конгреса беше скромен. Два главни въпроса, взети от тоя за обхвата организация на трудовото селачество, бяха поставени на разглеждане: тоя за положението и борбата на селяните в европейските страни и фашизма и опасността от война.

По тия точки от дневния ред бяха държани два реферата и два кориферата. По тях всъхва думата представители на всички участващи в конгреса страни (Балканската делегация се състоеше от 8 делегати: 4 от България, 1 от Добруджа, 1 от Ромъния, 1 от Македония, 1 от Албания; речите на тия делегати ние даваме отделно).

В рефератите и в последвалите разисквания се изложи положението и борбата на трудищото се селачество, отношението на фашизма към селското движение, както и опасността от война. Тук се изложиха техните искания, а така също и методите на борба на трудящите се селяни в Европа. Ето на кратко това, което се изнесе в конгреса.

Аграрната криза е обхванала всички страни в Европа, освен СССР. Тя съставлява една органическа част от общата криза на капиталистическото стопанско производство и може да се разреши чрез премахването на целия капиталистически обществен строй. Тя се характеризира с излизанци от селскостопанското производство, поради намалението на покупателната сила на трудящите се, и с намаление цените на тия продукти. До като изобщо цените на селското стопанство все повече спадат, то тия на индустриалните произведения, нужни за селското стопанство и за личните консумативни нужди на селяните, се увеличават.

Трудовото селачество се намира в всички страни в мизерия (разликата в положението на тия селяни в разните страни не е голема); неговото положение всеки ден все повече се влошава.

Експлоатацията на селските работници взема все по-големи размери. Техните надници са повече от мизерни (в Германия даже, селските работници получават седмично, през зимата, 10—14 марки, а през лятото, при един изнурителен труд от 10—12 часа дневно, 25 марки; в Италия селянските работници получават обикновено надница, която едва стига да си купят само два килограма хлеб). Те постоянно се намаляват (в Италия, от установяването на фа-

шисткия режим, те са намалени с 70%). Работното време е увеличено и тенденциите са за неговото по-големо увеличение. Безработицата е взела силни размери и в селата; безработните не получават никакви помощи нито от държавата, нито от общините.

Трудищото селачество е попаднало в клещите на финансовия капитал, разните лихвари, търговци — експорттори и държавата.

Тая последната, с изключение на СССР, с своята обща стопанска и специална земеделска политика, фаворизира едрите собственици и богатите селяни, в ущърб на трудящите се маси от градове и села. Държавната власт е, в ръцете на капиталистите, едрите землевладелци и богатите селяни, средство за потисничество и ограбване на трудовите селски маси.

Положението на дребните и средни селяни е тежко. Те се огъват от непоносими данъци (в Сардиния, Италия, само за една година са били експроприрани 2697 дребни стопанства; в Гърция през последната година са издадени 280.000 заповеди за арестуване на селяни, предизвикани от невъзможността на последните да платят данъците си; в България масово се разпродават покъщнините на селяните срещу неплатени данъци). Държавния и банков кредит е недостъпен за тях. Съществуващите кооперации не им облекчават положението; те услужват предимно на едрите собственици и богатите селяни.

Дребните и средни селяни нямат достатъчно земя. Аграрните «реформи», които почти всички правителства в Европа бяха принудени да изработят под натиска на завзеито насила земи от едрите собственици и под непосредствено застрашената опасност от работническа и селска революция, се изрази в една маневра на капиталисти и едри собственици — да се измамя трудовото селачество. По-големата и добротачествена земя попадна в ръцете на едрите селяни, банкери, търговци, бивши офицери, висши чиновници, полицейски органи и др., а безимотните и малоимотни селяни не получиха никаква земя или, ако такава получиха, то тя бе в незначително количество, тя бе лоша земя и при това те я получиха при високи цени. Тия селяни не получиха инвентар и добитък и попаднаха в покитите на лихвари и банки. Те бяха принудени да продават своите малки парцели на много ниски цени, за да плащат дълговете си. Така, разорените дребни селяни, не можейки сами да намерят работа в градовете, поради големата безработица, се връщат обратно и наемат земя от едрите землевладелци и богати селяни, за която те трябва да плащат немислено висока аренда. От края на войната досега арендата на земята е увеличена няколко пъти. В някои места тя се плаща в натура, като селяните са принудени да дават на едрите собственици половината от своите продукти. В много места има остатъци от феодализма; аграрията продължава да съществува в Югославия, Ромъния и в някои други страни.

Що се отнася до положението на трудищото се селачество от потиснатите нации и национални малцинства, то е още по-тежко от това на селяните от господстващите нации. Особено брутално се изразява политиката на буржуазната държава по отношение на тия народи и малцинства: безогледна експлоатация на техния труд; насилствено отнемане на техната земя; големи данъчни тежести, много по-големи отколкото на трудящите се селяни от господстващите нации, нечуван политически терор и национален и културен гнет; те са подложени на гнета не само на буржуазията на господстващата нация, но и на тоя на своята буржуазия. Представители на угнетените народи и национални малцинства от всички страни изнесоха данни, които потвърждават напълно казаното по-горе. Само в СССР положението на трудовите селяни от неруските националности е добро, защото там е напълно гарантирано политическото и културно равноправие на всички народи и окончателно са премахнати всички форми на национално потисничество и експлоатация.

Целото това положение предизвиква недоволството и възмущението на трудовите селяни. Те се борят против



своите непосредствени унетители, както и против техния орган, държавата. В много страни като Италия, Полша, Румъния, Гърция, селяните се отказват да плащат данъците, искат премахването на дълговете и устройват въоръжени демонстрации. Чести са случаите на въоръжени стъжливания на трудовото селачество с жандармерия и войска, като на някои места войниците отказват да стрелят срещу демонстриращите селяни. Тази борба селяните водят наедно с работниците. Единния фронт на трудовото селачество заедно с работничеството е факт.

Що се отнася до положението на трудовото селачество в фашистките страни, то може да се констатира, че фашизма търси опора в селата; той обеща на селяните да подобри положението им, а ние виждаме, че в тия страни положението на селяните е неимоверно тежко. Изнесените от делегатите от фашистките страни данни потвърждават това.

За трудящите се селяни фашизма означава премахване на техните организации, запрещение на техната преса, бесен терор, заставяне селяните насилва да участвуват в фашистките организации, увеличение на полицията и жандармерията в селата, засилване на шпионската мрежа между тях, увеличение на данъците, увеличение на работното време, намаление на надниците, публична разпродажба на селските стопанства; той причини разорението и мизерията на трудовото селачество; той означава още каземати, заточение и смърт за хиляди и десетки хиляди селяни. Фашизма и социалфашизма на власт в страни, където фашизма още не е добил официална форма, но които, при помощта на социалфашистите, отиват към открит фашистки режим, това означава изнелзуване изтържнатите от трудящите се маси средства, за да се дават те в форма на държавни субсидии, на банкери, индустриалци, едри собственици; това означава увеличение на техните данъчни тежести и постоянно намаление на мизерните доходи на тия маси; това означава продължение на работното време и намаление надниците на селските работници и бедните селяни.

При помощта на фашизма и социалфашизма, както и при тая на аграрните партии се създават в тия страни мощни военни организации, милитаризира се и обучава младежта в един шовинистически дух. Буржуазията рекрутира в тия фашистки организации специалните кадри на полицията, жандармерията и фашистката милиция, които ще се опитат да изпратят насилва работниците и селяните на война.

А тая война се подготвява. Буржуазията от всички страни води с настървение кампания против СС, против револ. движение в целия свят, а всичко това е един от симптомите на войната, която се готви.

Конгреса прие две резолюции, в които се иска експроприрането, без обезщетение, на всичката земя и живия и мъртав инвентар от едрите землевладелци, черквите, манастирите и пр. и предаването им на малоимотните и безимотни селяни и селски работници. В тия резолюции се заявява още:

Трудовите селяни ще водят борба против натоварването им с данъци и такси, против паричните глоби, против отнемането на земите им, против разпродаването на техния инвентар, добитък и останалата техна собственост, против плащането дълговете на лихвари и банки; те ще водят борба за анулиране дълговете, против плащането на беквите, против изплащането на земите, дадени им въз основа на аграрната «реформа» и връщане платените за тия земи суми на трудовите селяни; против даването подкрепа и субсидии на капиталисти и едри собственици; те ще се борят за да получават земи, без лихви; те ще се борят още против ангарията, както и против всички видове такси в полза на едрите собственици; против отстранението на дребните арендатори от земите, които те арендуват за обработване, за намаление размера на наема, до пълното негово премахване.

Конгреса издигна още следните искания:

Против изключителните закони; против буржуазното класово правосъдие и фашистките изключителни съдилища; амнистия на политическите затворници и заточеници; безпрепятствено съществуване на революционните организации на трудящите се; свобода на печата, словото и събранията за работниците и селяните.

Против всякакъв род национално потисничество, против колонизацията и денационализацията; право на свободно самоопределение на потиснатите народи, до пълно отделяне.

Против поробването на селските работници; защита на техните интереси; защита на специалните економически и културни интереси на жените и младежите; против всички форми на експлоатация, заробване и ограбване на трудящите се селяни от едрите землевладелци, банкерите, индустриалците, спекулантите и лихварите.

Против военния бюджет и милитаризма, против интервенцията и империалистичните войни.

Активна защита на СС, поддръжане освободителното движение на колониалните и полуколониални народи. Конгреса заявява, че само чрез събарянето на режима на капиталистите и едрите собственици, в един фронт с работническата класа и установяването на работническо-селско шравителство, ще могат да се реализират тия искания.

Едновременно с това, конгреса указа и на методите и формите на борбата. Това са: митинги, демонстрации, отказване плащане на арендата, в пари и натура, подпомагане селско-работническите стачки, насилствено заемане земи, принадлежащи на едрите землевладелци, общи акции, заедно с работниците, против фашизма и войната; въоръжена отбрана против насилията; побратимяване с войниците; образуване на акционни комитети на трудящите се селяни, образуване на организации за самозащита, участие в антифашистки и антиимпериалистически комитети и пр.

Преди да приключим за извършеното от конгреса, трябва да споменем, че той приветствува борбата на селяните, групирани около Селския Интернационал, с който той не се намира в организационни връзки.

Трябва да споменем още, че конгреса изтъкна истинската природа на тѝ наречения Зелен Интернационал, на разните земеделски съюзи и на разни други съюзи, сдружения и партии, които претендират да сѝ приятели на селяните, но които в действителност не са нищо друго, освен представители на едрите землевладелци и богатите селяни и се явяват една от най-силните опори на съществуващия буржуазен строй.

Конгреса приключи своите заседания на 29. март. Резолюциите се приеха единодушно от всички делегати. Избра се един постоянен комитет от 24 души, в който участвуват представители почти на всички европейски страни. В той комитет балканските страни са представени от двама делегати. Работите на комитета ще се ръководят от един секретариат от 7 души, чието седалище ще бъде в Берлин.

Работите на конгреса се извършиха при пълно съгласие. Голем ентусиазъм имаше между делегатите.

Но преди да бъде конгреса закрит, в последния ден на неговите заседания, Берлинската полиция поиска да докаже, че тя е действително една фашистка организация. Цюргибел беше и в той случай в ролята си, както преди една година, когато на 1. май паднаха убити 31 работника. Едно отделение тайни и явни полицаи нападна конгреса, който заседаваше явно, открито и на чиито заседания присъствуваха освен делегатите и голем брой гости. Полицията смяташе да разгроми конгреса. Тя провери паспортите на присъстващите и арестува 26 души, между които и трима депутати от Полския парламент. С тази вандалщина тя искаше също така да угоди на своите събрания, фашистите от другите страни. Трудно могат да се намерят думи, с които да се квалифицира това безчестие, тая подлост на полицията на социалфашистите в Берлин.

След нападението и претързанията, конгреса продължи своята работа. Той изказа своето възмущение и протести против беззаконните и брутални действия на берлинската полиция.

Значението на Първия европейски селски конгрес е голямо. Той показа, че трудящите се селяни от Европа са решени да водят борбата за подобрене на своето положение и за своето пълно политическо, економическо и социално освобождение, рамо до рамо с работническата класа и с потиснатите народи и национални малцинства. Той даде тласък на тая борба.

Нема никакво съмнение, че в бъдеще трудовите селски маси ще продължат своята борба с още по-голема решителност и по-голема планомерност, като контакта между тях в разните страни бъде още по-тесен.

За балканското трудово селачество значението на той конгрес е от не по-малко значение. То ще се чувствава, в бъдеще повече, отколкото досега, член на общото семейство на трудящите се селяни и изобщо на експлоатираните и потиснатите маси, ще черпи поука от техните борби и бидейки уверено, че неговата борба намира отклик и подкрепа от страна на тия маси, то ще я продължи с още по-голям ентусиазъм да се бори за своето пълно освобождение.

За балканските национал-революционни движения и специално за македонското освободително движение, той конгрес има също такава значение. Тия движения, както що изтъкнаха техните представители в своите речи на конгреса, в основата си са селски движения, и като така, неговите решения и постоянната връзка, която те ще имат в бъдеще с трудовото селачество в Европа, ще допринесат за



## Prvi evropski seljački kongres u Berlinu

Na 27 marta ov. god. obdržavao se je u Berlinu I. kongres evropskog radnog seljaštva. Priredjivački odbor, koga su sačinjavali seljaci-zemljoradnici iz mnogih evropskih država, pripremio je ovaj kongres. U raznim zemljama bili su sastavljeni nacionalni odbori, da u mnogobrojnim konferencijama i sastancima upoznaju seljačke mase sa ciljevima koje je sebi postavio priredjivački odbor i da izaberu delegate koji će uzeti učešća u radu kongresa. Središnji odbor u Berlinu i nacionalni odbori u raznim zemljama razvili su kroz osam mjeseci grozničavu djelatnost, a najviše u Poljskoj, Čehoslovačkoj, Rumunjskoj, Bugarskoj i Italiji. Njihovo nastojanje i njihov rad bio je okrunjen uspjehom.

Devetnaest zemalja poslalo je na kongres 81 delegata, od kojih Balkan 8: Bugarska 4, Albanija 1, Rumunjska 1, Makedonija 1, Dobruđa 1. Neke zemlje — Francuska, Španija, Ugarska, Rumunjska, Jugoslavija i Grčka — nisu mogle poslati na kongres svoj izabrane delegate (njih 25 na broju), pošto im njihove dotične vlade nisu dale putnih isprava. Time je veće bilo veselje kongresista, kada su vidjeli, da je ipak jednom francuskom i jednom rumunjskom delegatu uspjelo da uzmu učešća u radu kongresa. Čedan je bio dnevni red ovog I. evropskog seljačkog kongresa. Osim pitanja buduće organizacije radnog seljaštva, bila su na kongresu raspravljena dva glavna pitanja: pitanje stanja i borbe seljaka-zemljoradnika u evropskim zemljama, te pitanje fašizma i pogibelji rata, koju ovaj izazivlje. O ovom dnevnom redu bila su izradjena dva referata i dva pod-referata, i delegati svih zemalja, koje su bile zastupane na kongresu, uzeše riječ po ovim pitanjima.

Evo, ukratko, konstatacija koje su učinjene na kongresu: Radno seljaštvo, u svim evropskim zemljama sa kapitalističkim vladama, nalazi se u crnoj bijedi i njegov se položaj iz dana u dan pogoršava. U svim evropskim zemljama, osim Sovjetske Unije, hara užasna agrarna kriza, koja je opet sastavni dio opće krize kapitalističke ekonomije. Niske cijene poljoprivrednih produkata, koje su posljedica slabe kupovne snage radničkih masa i visoke cijene industrijskih artikala, koji su seljaku neophodno potrebni — oznaka su ove opće ekonomske krize. Ta se kriza može riješiti samo obaranjem kapitalističkog režima.

Izrabljivanje zemljoradnika zauzelo je, s druge strane, katastrofalne proporcije. Nadnice su ovih radnika užasno niske. Duljina radnog dana raste međjutim bez prestanka. Besposlica na selu zauzela je užasni omjer, a oni koji su bez posla ne primaju nikakvu pomoć, niti od države niti od općina. Radni seljački narod lomi se pod udarcima finansijskog kapitala, kamatnika, špekulanata i kapitalističke države. Ova država, koliko svojom općom politikom koliko i svojom specijalnom agrarnom politikom, jedino ugadja veleposjednicima — na teret radničkih masa sela i varoši. Položaj siromašnih i srednjih seljaka veoma je težak. Oni su uništeni nepodnosivim porezima, a nemogu nikako da dobiju kredita od države i od finansijskih zavoda. Niti postojeće kooperative ne dolaze im u pomoć kreditima: one daju kredite samo veleposjednicima i bogatim seljacima.

Siromašni i srednji seljaci nemaju dosta zemlje. «Agrarne reforme» koje su neke vlade od straha pred seljačkom revolucijom bile prisiljene da provedu, nisu bile nego sramotni manevri da zavaraju seljačke mase. Najbolje i najplodnije čestice zemlje dalo se je bankarima, trgovcima, bivšim oficirima, policajcima, bogatim seljacima, itd., dok siromašni i srednji seljaci nisu primili ništa, ili gotovo ništa. I ovi su jandnici prisiljeni da prodadu svoj neznatni komadič zemlje... da uzmognu platiti svoj porez i svoje dugove i idu u gradove da traže rada. Međjutim, pošto radi opće nezaposlenosti nemogu da dobiju posla u gradovima, priseljeni su ovi nesretnici da se vrate u svoja sela i da uzmu u zakup zemlje veleposjednika i bogatih seljaka — uz neizmjerne teške uvjete.

Poslije svršetka rata, postali su ovi uvjeti zakupa još teži. U nekim zemljama, plaća se zakupnina u naravi: seljak je prisiljen da dade vlasniku polovinu prihoda. U nekim drugim, kao u Jugoslaviji, Rumunjskoj, itd., seljaci su obvezani da robotuju.

Položaj radnog seljaštva, pripadnika potlačenih naroda i narodnih manjina, još je gori od položaja seljaka, pripadnika takozvanih gospodujućih naroda. Politika kapitalističke države, u pogledu ovih kudikamo je brutalnija. Ovi su izrabljivani na osobiti način, silom im je oduzimano njihovo malo parče zemlje, porezi koje ovi moraju da plate daleko su veći od onih koje imaju da plate seljaci, pripadnici gospodujuće nacije; njih teroriše i tlači njihova vlastita buržoazija kao i buržoazija gospodujućeg naroda.

Samo u Sovjetskoj Uniji uživa radno seljaštvo jednako pravo, pošto je u njoj potpuno zagarantovana kulturna i poli-

tička jednakost i isključeno svako nacionalno ugnjetavanje ili izrabljivanje.

Ovaj teški položaj radnog seljaštva u svim evropskim kapitalističkim zemljama sili ga na borbu protiv njihovih direktnih tlačitelja i protiv države, organizatora i protektora ovih. U više zemalja, kao u Italiji, Poljskoj, Rumunjskoj i Grčkoj, odbili su seljaci da plate porez, tražili poništenje svojih dugova i organizovali oružane demonstracije. Seljaci su vodili ovu borbu zajedno sa radnicima: što znači, da je jedinstveni front radnog seljaštva i radnika u nekim zemljama gotova činjenica.

U zemljama sa fašističkim režimom, položaj radnog seljaštva osobito je nesnosan. Fašizam znači za seljaka: raspuštanje njegovih organizacija, zabrana slobode štampe, barbarski teror, obveza da stupi u fašističke organizacije, povećanje broja žandara u selu, veći porezi, a za zemljoradnika, osim navedenih zala produženje radnog dana i smanjenje i onako do smiješnosti malih nadnica. Fašizam znači za sve radnike varoši i sela: zatvor, deportacija i masovno ubijanje. U zemljama u kojima bjesni fašizam ili socijal-fašizam, odgajaju militarističke organizacije omladini u šovinističkom i militarističkom duhu. Buržoazija rekrutuje iz ovih organizacija svoje policijske i žandarske čete, pa svoju «miliciju», da pomoću ovih tjena seljake i radnike u novi rat. Buržoazije svih država vode ogorčenu borbu protiv Sovjetske Unije, koja se je stavila na čelo borbe protiv imperijalizma, gdje je industrija zabilježila veličanstvenu reorganizaciju, gdje je u interesu radnog seljaštva organizovano kolektivno gospodarenje ostvarilo zamašan napredak.

Kongres je izglasao dvije rezolucije, u kojima se traži: izvlaštenje sve zemlje i svega inventara od veleposjednika, crkava, samostana, itd., bez odštete i njihovu podjelu među siromašne seljake i radnike.

Radno seljaštvo bori se i borit će se protiv ubitačnog poreznog tereta, za poništenje njegovih dugova državi, zeznašima i bankarima, protiv plaćanja odštete za čestice koje su mu eventualno bile date na temelju «agrarne reforme», protiv prisilnog prodavanja njegovog siromaštva, protiv davanja potpora kapitalistima i veleposjednicima, potpora koje padaju na leđa siromašnih seljaka u formi novih poreza; protiv svih taksa, zakupnina, koje bi se plaćale posjednicima i za smanjenje ovih tereta do njihovog potpunog ukidanja.

Kongres je postavio slijedeće zahtjeve: ukidanje iznimnih zakona, buržujskog klasnog pravosuđa, iznimnih fašističkih sudova, potpuna amnestija za političke uapšenike i deportirane, pravo na legalni opstanak za revolucionarne organizacije radničkih masa, realna sloboda štampe, zboru i dogovora, prestanak svakog oblika narodnog ugnjetavanja, kolonizacije i odnarodjivanja, pravo samoodređenja potlačenih naroda i nacionalnih manjina, ukinuće ropstva radnika i seljaka, djelotvorna zaštita njihovih interesa, zaštita specijalnih ekonomskih i kulturnih interesa žena i omladine, itd., itd.

Kongres je također protestovao protiv vojnih budžeta i militarizma, protiv oružanih intervencija i imperijalističkih ratova, za aktivnu obranu Sovjetske Unije, za pomoć i podupiranje oslobodilačkog pokreta kolonijalnih i polukolonijalnih naroda.

Kongres je izjavio, da se njegovi zahtjevi mogu ostvariti samo obaranjem režima veleposjednika i uspostavljenjem vlade radnika i seljaka.

Kongres je u isto vrijeme utvrdio metode borbe: skupštine, demonstracije, otklanjanje plaćanja zakupnine, pomaganje štrajkova radnika i seljaka, zajednička borba sa radnicima protiv fašizma i rata, formiranje akcionih komiteta seljaka-zemljoradnika, stvaranje odbranbenih organizacija, sudjelovanje u anti-fašističkim i anti-imperijalističkim komitetima.

Kongres je pozdravio također borbu Seljačke Internacionalne, s kojom ga, međjutim, ne vežu nikakve organizacione spone.

Kongres je još otkrio pravi karakter takozvanih seljačkih saveza, koji su, u stvari, samo predstavnici veleposjednika i bogatih seljaka i prave sluge današnjih tlačiteljskih režima.

Kongres je zaključio svoje zborovanje na 29 marta ov. god. Rezolucije su bile primljene jednoglasno. Bio je izabran komitet od 24 člana, koji predstavlja sve evropske zemlje. U komitetu su dva predstavnika Balkana. Sedmoica članova ovoga komiteta sastavlja sekretarijat, koji će imati svoje sjedište u Berlinu i upravljati sa radom komiteta.

U debatama kongresa izbilo je veliko oduševljenje učesnika.



Uoči zatvaranja kongresa, berlinska policija htjela je još jedamput da pokaže, da je ona, u stvari, samo fašistički organ. G. Zörgiebel ponovno je pokazao da je dostojan uloge koju je preuzeo na 1. maja prošle godine, kada je policija ubila 31 radnika. Jedno odijeljenje policijskih agenata u uniformi i civilu okružilo je kongres, koji je javno održavao svoje sjednice i kome su prisustvovali kao slušatelji mnoge osobe.

Policija je mislila da može da kompromituje tok kongresa, ako ga prekine, pa je zato kontrolisala putne isprave svih onih, koji su se nalazili u dvorani i uapsila 26 lica, od kojih 3 člana poljskog parlamenta. Ovim barbarstvom, htjela je berlinska policija da posvjedoči, također svoje bratske osjećaje prema fašistima drugih zemalja. Ova podlost berlinske socijal-fašističke policije ne da se kvalifikovati.

Uprkos ovog podlog čina Zörgiebelove policije, kongres je nastavio rad i prosvjedovao protiv ove samovolje.

I. Seljački Evropski Kongres bio je od velike važnosti. On je pokazao, da su seljaci-zemljoradnici Evrope odlučni da energično nastave svoju borbu za poboljšanje svog položaja i za svoje potpuno političko oslobođenje i da tu borbu vode u uskoj vezi sa radničkom klasom, potlačenim narodima i nacionalnim manjinama.

Važnost ovog kongresa osobito je, međutim, velika za balkanske radne mase. Ove će balkanske radne mase osjetiti, od sada unaprijed, da su usko povezane sa velikom porodicom izrabljivanih radnika čitave Evrope i nastaviti će svoju borbu sa još većim ogorčenjem, u uvjerenju, da će ih njihova braća iz ostalih evropskih zemalja odlučno podupirati.

Takodjer je važnost kongresa veoma velika za balkanski nacionalno-revolucionarni pokret, jer je ovaj pokret, kako su njegovi predstavnici imali prigodu da to još jedamput potvrde na kongresu, u svojoj suštini seljački.

I baš će zato balkanski nacionalno-revolucionarni pokreti, od sada još jače povezani sa seljačkim pokretima cijele Evrope, još više pobjeđujući dolazak onog dana koji će oboriti postojeće fašističke režime u balkanskim zemljama i ostvariti federaciju republika radnih masa Balkana.

G. Kazanovsky

## Diktatura u finansijskom škripcu.

Sva svečana obećanja, kako će u zemlji proteći med i mlijeko, netom «mudri» kralj i «poštenu i nepokvareni» generali uzmu vlast u svoje ruke, pokazala su kroz godinu dana diktatorske vladavine svoje «sjajne» rezultate. Besposlica desetkuje radničku klasu, proletarizovano seljaštvo ostavlja rođenu grudu i bježi glavom bez obzira, truhom za kruhom. Zaduženost siromašnog i srednjeg seljaštva zauzela je nezapamćene dimenzije. Poljoprivreda, glavna grana narodnog gospodarstva u Jugoslaviji, nalazi se u katastrofalnom stanju. Režim forsira izvoz, i ako se žito prodaje u bescijenu, samo da nekako dodje do stoka stranih deviza. Vlada nastoji da što više ograniči uvoz zaobilaznim putem: povišenjem sa 20% prevozne tarife. Ministar trgovine Juraj Demetrović osniva «izvozni kartel», u kome bi država bila zastupana sa 90%, a eksporteri žitarica sa 10%, pa misli da će na taj način paralizovati utjecaj Kanade i Sovjetske Unije na međunarodnom tržištu i moći da utječe na stvaranje cijena. Taj plan nije uspio ni sjevero-američkim farmerskim organizacijama, iza kojih stoji ogromna ekonomska i finansijska snaga Sjedinjenih Država, pa neće sigurno ni glasovitom Jurju Demetroviću. Koliko ovaj «izlaz» iz izvozne krize predstavlja samo manevar radi umirenja javnosti, najbolje pokazuje taj fakt što država treba da kreditira banku za promicanje izvoza zemaljskih produkata sa ciglo 50 miliona dinara — i to u toku godine iz budžetskih viškova. A redovne pozicije rashoda ne mogu da se pokriju, i država duguje stotine miliona državnim liferantima i preduzimačima državnih radova.

Seljački krediti stoje još gore. Zelenaški dugovi plaćaju se do 120%. U siromašnim krajevima duži se kukuruz — pod kontrolom Zadrugnih Saveza i Zadruga za seljački kredit. Taj kukuruz, koji na tržištu stoji 120—170 Din., prodaju režimski trgovci na početak od godinu dana za troduplu i četveroduplu cijenu. U tom slučaju plaća siromašni seljak svoj dug sa preko 300% kamate.

Uza svu moguću zaštitu, ne nalazi se ni industrija u Jugoslaviji u zavidnijem položaju od poljoprivrede. Silno opala potrošačka moć mase, počela se naglo obarati i na industriju. Konkurs za konkursom zahvaća najstarije kuće, pa zato padaju ne samo žitarske radnje, nego i najstarija industrijska poduzeća, kao što na pr. kožarska industrija u Hrvatskoj, koja je nekoć igrala važnu ulogu u ekonomskom životu Srednje Evrope. Nije bolje ni sa najglavnijom industrijskom granom u Jugoslaviji, sa šumskom industrijom. Značajno je, da je tu skoro, prigodom

boravka ministra poljoprivrede O. Frangeša u Splitu, splitska trgovačka i obrtnička komora predala ministru predstavku, u kojoj ga je upozorila na pojavu sovjetskog drva na Rijeci, koje je mnogo jeftinije od jugoslavenkog i zadaje težak udarac jugoslavenkoj drvarskoj trgovini, što će sada — poslije proglašenja Rijeke slobodnom zonom — djelovati katastrofalno na ovu najjaču jugoslavenku industriju.

Pa pošto uza sva nastojanja i muke, režimu nije pošlo za rukom da dodje do velikog državnog zajma u inozemstvu, diktatori da bi se održali, poput raspikuća, prodaju i unovčuju sve što ima tržišnu vrijednost i zašto se nadje kupca. Diktatura je prodala monopol žigica švedskom trustu, a založila monopol duhana jednom francuskom konzorciju. Sada diktatorski režim prodaje engleskim kapitalistima sva nalazišta željezne rude u okolini Ohrida, Kratova i Novog Pazara, a jednom francuskom rudnom poduzeću sva nalazišta hroma kod Užica, Čačka i u dolini Timoka.

Vlada pregovara sa konzorcijom, koji stoji iza francuske banke «Banque Franco-Serbe» o prodaji svih crnogorskih šuma.

Ministar finansija u vladi militarističko-fašističke diktature, direktor zagrebačke Jugobanke, Dr. Stanko Švriljuga potpisao je u ime svojih gospodara ugovor sa francuskim kapitalistima o plaćanju u zlatu 55% svih srpskih ratnih i pred-ratnih dugova, i time opteretio čitave generacije svih naroda u Jugoslaviji za milijarde koje moraju da plaćaju francuskim posjednicima srpskih državnih papira. Sado nastoji ovaj glasoviti finansijer diktature da još dalje rasprodaje narodna dobra i zato pregovara sa francuskim i engleskim kapitalistima, da im proda 14 ugljenokopa, dva željezna rudnika, dvije solane, pod jednim uvjetom, da ovi kapitalisti uloze jedamput za uvijek potrebitih 600 miliona Dinara, a država će im zato garantovati 6% dividendu.

Režim nastoji da izrabli i, u zadnji vrijeme, pojačani turistički interes za Južnu Dalmaciju, pa hoće da proda jednom englesko-američkom poduzeću pravo gradjenja hotela na jugoslavenkoj rivijeri, od Splita do albanske granice, za sumu od 2 miliona pfundi.

Tako se naplaćuju kapitalisti velikih imperijalističkih zemalja za svoju podršku militarističko-fašističke diktature. Ti kapitalisti čine u zemlji što hoće i izrabljuju prirodna blaga zemlje, kako njima ide u račun, bez obzira na interese radnih masa. Tako je francusko društvo *Sel'fied* kupilo od režima pravo na eksploataciju vodenih snaga Dalmaciji, pa sada ograničuje produkciju karbida i cionamida, jer ta produkcija ugrožava istu produkciju tog društva u Tunisu. Isto tako zatvara tvornice i otpušta radnike, francusko društvo «La Dalmatienne», koje je pokupilo od režima ogromna nalazišta banksita Dalmaciji.

I tako redom, bez kraja i konca. To je rasprodaja narodnih dobara u doslovnom smislu riječi. Dok s jedne strane strani kapital kupuje sve, što se može kupiti i tako zarobljuje zemlju politički i ekonomski, dotle režim navaljuje na široke narodne slojeve nove terete i nečuvene mamete.

Tako je zakon o ustrojstvu policije od 18. III. 1930 — unicum u povijesti upravnog i poreskog zakonodavstva. Taj zakon odlučuje u §§ 13 i 18 da općine moraju da nose sve izdatke za izdržavanje policije. Osim toga, moraju općine da plaćaju stanarinu, rascijetu, sve popravke i sve lične primadženosti policajaca. Pa tako moraju da samoupravna tijela da uzmu na se izdržavanje institucija i organa, na čije djelovanje, po sadašnjim zakonima, i nemaju nikakvog upliva. Policija je centralizovana u ministarstvu unutrašnjih djela, a svi policijski organi — do zadnjeg seoskog pandura, podvrgnuti su naredbama ministra unutrašnjih djela, direktno ili preko Policijske Direkcije, koja stoji pod njegovom komandom. Koliko je to novo opterećenje, može se lako uočiti, ako se razmotri činjenica, koliki je broj policajaca, detektiva, agenata i konfidenata u ovoj najpolicijskoj zemlji.

Pošto općine ne raspolažu sa nikakvim direktnim privrednim vrelima, morati će da pokriju nove izdatke, da udare nove mamete i da povise potrošarinu, — najnepravdniji indirektni porez — koja najviše pogadja radne mase, siromašni svijet varoši i sela.

Režim hoće na taj način da svali jedan dio svojih izdataka — i to gotovo najveći, jer iza ministarstva vojnog dolazi u Jugoslaviji, po veličini budžeta, ministarstvo policije — na potrošačke mase, protiv kojih diktatura i uzdržava ovaj veliki policijski aparat.

Ovaj korak režima kaže nam najjasnije, u kakvom se finansijskom škripcu nalazi diktatura, kada više nije u stanju, da sama izdržava svoje izravne organe. Da ih ni radni narod neće izdržavati, o tome će se diktatura brzo uvjeriti.

Krešimir Ivačić



Musolini. Çezrëz zasilvane vlijanieto na katolicizma i na papata sred-selskoto nacionalno xhrvatsko dviženie, tova poslednoto she izgubi vse povече svoja socialen karakter, koi to edinstveno oplyava sega širokiete masi. Tova dviženie she se izrodi v religiozno takova. Pod rjkovodstvom na popovete, agrarnia vjprös she izgubi svoeto značenje i tui popove, podpomognati ot manata, she zalocnat vse po-energicna borba v Xhrvatsko i Slovenia protiv revolucioinnata rabotnicëska klasa, protiv bolshevikite v Jugoslavia, taka kako te se borat sega protiv Sjhvetskia Sjhuz. Vmesto edna obca borba na nacional i social-revolucioinnite dviženia, koi to edinstveno mogat da s'boriat diktaturata, popovete she potërсят da vlezat v edinen front s chuzdite fashisti i imperiaлисти, protiv rabotnite xhrvatski i slovenski masi.

Novata taktika ednovremeno bi oslobodila ot golemata historicheska otgovornost slovenskata klerikalna partia i nejnia vodac — sveštenika Korosec. Poslednia e ministar na diktaturata, koi to povече ot godina, zajedno s drugite diktatori, rjkovodi жестокoto presledvane nad hiljadu nacional-revolucioinnite i rabotnicëske borci. Bezramnia naroden predatel i sluga na belgradskata diktatura se objavi vechе kato clen na katoliceskia front. Vestnika mu «Slovenec», dosoga slavoslavesh prestajljeniata na diktaturata, poluchi ot slovenskia mitropolit Bonaventura, priznaniето, че той e ednin dobar katoliceskii vestnik, че zancijava pravilno idеite na katoliceskata црква.

Ot vsichko tova se vizda jasno, че katoliceskia front e опасна vхтрешно политическа oportunisticheska taktika, na chияto strana rjkovodstvom na katolicizma se opита da sчечели xhrvatskite masi; тя означава дезертиране ot ре-

volucioinnata borba; zasilvane vlijanieto na bogatite; реабилитиране na predatelите na националното dviženie ot типа na Korosec; опит da се пречуни edinstvoto na национал i social-revolucioinnite dviženia, koi to chез obca xhrvatska borba i zhertvi sa vechе обединени v edinen front. Vжншно, katoliceskia front означава edno zasilvane na vlijanieto na chuzdния fashizm i imperiaлизм; то означава опит, што rabotnite xhrvatski i slovenski masi da се наредят v imperiaлистическия front protiv Sjhvetskia Sjhuz, edinstvenata страна, гдето националния vжпрös e напълно разрешен v интереса na широките народни masi.

Bегството ot edna revolucioinna taktika vodi неизбегно към такива погрешни пѣтица, какъвто e този na katoliceskia front, кейто предлага буржоазното xhrvatsko oportunistическо rjkovodstvo. Nие сме, обаче, дълбоко убедени, че oportunizma na vodachite не she зарази масите, koi to she продължат решително отпочнатата вече revolucioinna borba. Набрания до сега v самата борба опит сочи na xhrvatskite masi, че главните сjhюзници v борбата не she бъдат нито papata, нито Korosec, нито popovete, но изключително i edinstveno потистнатите селяни i бедните градски работни masi; че chuzdния imperiaлизм i fashizm не са никакъв сjhюзник, a завоевател, желаящ da забие своите nokti v телото na Xhrvatsko i целия Balkan, i edinstvenите негови верни сjhюзници са национал-revolucioinnите balkanski организации, преди vsichko тия ot Jugoslavia.

He под знака na katoliceskia front, a под този na бойния front na национал i social-potistнатите masi може да се завърши борбата na xhrvatskia, slovenskia i другите потистнати народи ot Jugoslavia s свобода, независимост i с пълнен успех.

H. Матиевич

# FEDERACIONI BALKANIK

DY-MUJUER

ORGAN I POPUJVET BALKANIK TE SHTPUR E I MINORITETEVET NACIONALE

## Lidhja e Kombeve dhe Minoritetet Nacionale

E festuan me çkëlqim aniversarin e dhjetë të Lidhjes së Kombeve. Shumë oratorira dhe fjalime të zjarta duall prej gojëve të niasatorëve dhe drejtonjësvе për t'ia brohoritur «veprat» kësaj institute të tyre. Përfaqësuesit e Francës e të Inglisë, dhe të Shteteve vasale, u-përpoqnë me sa iu mundej të tregonim «shënbimet për mbarëvajtjen dhe paqen njerëzore» që Lidhja e Kombeve ka bërë.

Në këtë mes, e vërteta rëfехet fare ndryshe.

Lidhja e Kombeve u-krijua sapo mori fund lufta e përbotëshem.

Qëllimi i saj ish të ruante padrejtësitë që u-gatuan dhe u-imponuan mi popujt e mundur e mi popujt e vegjël prej Traktatit të Versailes e prej traktateve të tjera që janë, si ky, skllavëronjëse. Duhej t'u trumbetohej masave iluzia që gjella e gatuar prej «triumfatorëve» më 1919 është një gjellë që duhet t'а hanë me lezet se siell paqe dhe përparim, dhe këtë trumbetim e bën L. K.-ve. Pa ç'ka se triumfatorët në realitet vazhdojnë të zbatojnë politikën e tyre imperialiste dhe sundonjëse dhe të ekspluatojnë masat popullore të botës së tërë nënë hien e kësaj institute që e kanë quajtur «Lidhje të Kombeve» dhe me mjetet e atyre traktateve «paqesore».

L. K.-ve ka dhjetë vjet që është themeluar që të jetë një vegël në duart e fuqive të mëdha imperialiste, veçanërisht në duart e Inglisë dhe të Francës. Hyrja e Gjenmanisë dhe e aleatëve të saj së luftes botnore nukë ia ka ndruar karakterin Lidhjes së Kombeve asnjë fije. Ajo vazhdon t'u shërbeje «triumfatorëve» për t'ua shiguruar fitimet, vazhdon t'u shërbejë si një përdhe prapa së cilës të fshehin politikën e tyre sundimtare. Mjafton të analizohen «zgjidhjet» e çështjeve të çarmatimit, të konfliktit italo-grek të 1922-ës, të konfliktit amglo-turk për punën e Mosulit si dhe konfliktet e tjera që janë «zgjidhur» në keto dhjetë vjet, që të bindemi që «veprat» e L. K.-ve s'kanë gënë veç se për interes të fuqive të mëdha imperialiste e të Shteteve vasale që janë, si dhe të mëdhenjtë, shtypës se popujve që sundojnë dhe së masave të veta.

Gjithë po kështu ka vepëruar L. K.-ve dhe në çështjet e minoriteteve nacionale, kulturalе dhe fetare.

Duke elaboruar traktatet e 1919-es, duke vizatuar

kufit' e reа, «triumfatorët» s'muntnin veç se të njihnin vesh-tirësin' e situatës se krijuar prej 'tyre, e asaj situatë që rëfën më tepër se 50 kombësira, më tepër se 35,000,000 veta, më tepër se një-të-gjashtën e Evropës qendrale dhe jugo-lindore të përfshira brutalisht brënda në entitete politike të huaja. Në disa nga këto Shtete aneksonjëse minoritetet, ose të aneksuarit, përbëjnë një-të-tretën e popullatës, dhe me ca të tjera gjysmën e popullatës. Të këtillë popuj, të kategorizuar si minoritete, përbëjne 35% të popullatës së Rumanisë, 40% të Pollonisë dhe 60% të Jugosllavisë e të Çekoslllovakisë. Ishte pra krejt e natyreshme të parashikohet që nënë kondita të këtilla minoritetet nacionale dhe kulturalе do t'а manifestonin zemërimin e tyre karshi situatës së papranuarshem e të paduruarshem në të cilën janë vënë me pahir prej «triumfatorëve». Kjo pakënaqesi dhe ky zemërim i minoriteteve munt të çfaqet me revolucione, me kryengritje, dhe me turbullime të tjera që do t'i tronditnin dhe do t'i pengonin pllanet e sundimtarëve. E pra, për të iu vatur rotull këtyre rëzikeve të parashikuara, «triumfatorët» sundonjës i duall zot artit të mashtrimit: vëndosnë t'u hedhin hi syve minoriteteve nacionale, kulturalе dhe fetare. Me këtë qëllim «triumfatorët» shtuan nyja dhe fraza të ndryshme në traktatet e «paqes», krijuan dhe traktatet të posaçme për të «garantuar» të drejtat nacionale, kulturalе dhe fetare të këtyre minoriteteve. Në traktatet e «paqes» u-shënuan nyja të posaçme që u tregonin Shteteve të mundur detyrat që kanë karshi popujve të ndryshme që ndodhen brënda kufirëve të tyre. Nga ana tjetër, Shtetet e vegjel mundëse, si Jugosllavia, Rumania, Greqia, që u-frynë dhe u-zgjeruan duke gëlltitur mijonë veta prej kombësirash të huaja, dhe Shtete si Polonia dhe Çekoslllovakia, të krijuara risisht, pranuan t'u njohin minoriteteve të tyre të drejta nacionale, kulturalе dhe fetare. Shtete të tjera të krijuara prej këtyre traktateve, si Esthonia, Letonia, Lithuania dhe Shqipëria kontraktuan, me letra të adresuara L. K.-ve, që edhe ata do t'u njihnin të drejta minoriteteve. Sa për fuqitë e mëdha imperialiste, të cilat me vulnetin e tyre ua kanë gatuar dhe imponuar këto traktate «paqe» Shteteve të vegjel si dhe Shteteve të mundur, ata deklaruan pa pikë turpi që ata s'kanë aspak minoritete nacionale përbrënda kufireve të gjëra të tyre dhe nisë të zbatojnë politikën më brutale kun-



drejt këtyre minoriteteve që «s'i kanë». Kështu po ngjet në Itali, për-shëmbëll, ku po mundohen të përtrypin më tepër se një milion gjërmanë, Sllovenë, Kroatë dhe Grekë; kështu po ngjet në Francë ku Alsacianëve, Korsikasve, Italianëve etj. s' u njihet asnjë e drejtë; kështu po ngjet në Angli ku jipet urdhëri për të shtypur Grekët e Qipros, Italianët e Maltës, Irlandezet, Qeltët etj., që të mos themi gjë për ata milionë popuj kolonialë e gjysmë-kolonialë që po lëngojnë nënë qizmen britanike.

C'ishin përfundimet e këtyre zotimeve solemne që u-deklaruan në favorën e minoriteteve? A kanë parë ose ndjerë këto minoritete nonjë nga këto të drejtat e trumpe-tuar, makar nonjë nga të drejtat më elementare? S' kanë parë veç se të vertetën e hidhur. Po kjo Lidhje e Kombeve që e deklaroi dhe e proklamoi veten garantuese dhe kontrolluese së nyjave për mprojtjen e minoriteteve, ç'ka bërë që t'ua bëjë të mundur minoriteteve të gëzojnë të pakën ato të drejta të kufizuar që iu a ka zotuar vetë kaqë solemne-riht? Hë, kurrfarë gjëje!

Në disa Shtete minoritetet gëzojnë ca thërrime të drej-tash dhe lirirash, dhe këto fort të ngushtuara; në disa qoshe të ralla shihet ndoshta nonjë shkollë nacionale ose nonjë institute kulturalë për nonjë minoritet, mirpo këto janë gjërra të jashtëzakonëshme. Veç se në Rusinë Sovjetike, ku problemi nacional është zgjidhur plotërisht e me drejtesi, ku tërë popujt jo-rusë gëzojnë pasurisht prej tërë të drejtave nacionale dhe kulturalë, ku s' ndodhet asnjë komb sundonjës dhe asnjë komb të sunduar — veç se në këtë Rusi, në asnjë vënt tjetër nuk i shohim të drejtat e minoriteteve të respek-tuara. Shtetet kapitaliste i quajnë minoritetet nenështetas së dorës dyte ligjërisht; ekonomikerisht i ekspluatojnë më keq se bijt e vet; në punën e vergjive i dërmojnë sa s' ka ku të venë, dhe në administratë s' u japë asnonjë zyrë. Nukë kanë më të drejtë të përdorin gjuhën e tyre në marrëdhëniet me autoritetet, dhe, nga pikpamja sociale, masat e tyre punëtore janë edhe më shumë të shtypura se masat e kombësise sun-donjëse.

Nga tërë këto rieth, që minoritetet ndodhen të pakë-naqura në tërë Shtetet evropiane dhe pakënaqesia e tyre shtohet dita ditën, tregohet me anë protestimesh që sa vinë po bëhen më të rrepta dhe shpesh marrin formën e lëvizjeve me armë.

Shumë minoritete kanë shpresuar, të shtyjtur prej dëshpërimit, që fuqit' e mëdha do të dëshërojnë më të vërtet t' i përmbushin zotimet solemne që kanë dhënë, e pra i janë drejtuar Lidhjes Kombeve që t' i mprojë. Kanë dërguar në Geneve memorandume dhe qarje. Fai i shumicës se madhe të këtyre dokumentave ka qënë që të hidhen në shportë pa u-lëçitur: ca pak janë lëçitur prej një komisioni e pastaj janë vënë të fletë në pluhur. Qarjet kanë qënë të gjalla me fakte, mirpo Lidhja e Kombeve i ka radhitur në qimiterin e posaçmë për të këfilla dokumenta dhe bashkë me ato ka vënë dhe për-

gjigjet e qeverive kundër të cilave qarjet kanë qënë drejtuar. Këto përgjigjet kanë qënë kurdohere përgenjshtrime të shkur-tra të fakteve të dhëna me kujdes prej ankuesve. Ankuesit, duke mos patur përfaqesues zyrtar në L. K.-ve s' kanë ditur kurrë as se si ka rotulluar puna e tyre në për laberinthet e muamelesë, kurse, nga ana tjetër, qeveritë sundonjëse kanë qënë brënda në zyrat dhe kanë mundur jo vetëm t' i mbulojnë të palarat e tyre po dhe t' ua marin emrat ankuesve dhe pastaj t' i shtien në burg ose t' i varin në litër.

Por protestave publike kundër regjimeve që kanë per-sekutuar pa masë minoritetet e tyre, L. K.-ve s' munt t' u bente veshin e shurdhër, përkundër e gjeti veten të detyruar t' a hapë qështjen e minoriteteve në një nga seancat e saj. Mentimet e gfaqura prej përfaqesuesve të kualifikuar në seancën e posaçme për të kqyrtur situatën e sotme dhe fatin e arthme të minori-teteve, e provuan kuptimin e vërtete që fuqit' e mëdha «triumfa-tore» kanë dashur t' u japin nyjave përkatëse për mprojtjen e minoriteteve.

Shtetet e vogëla si Holanda, Finlanda dhe Sviera u-munduan më kot t' u shiguronin minoritetet garantira. Stre-semani, i cili tregoj një interesim, të pakën faqazi, për minor-tetet përgjithërisht dhe për Gjermanët e Pollonisë veçanërisht, u-mundua dhe ay më kot. Lidhja e Kombeve mbeti e pa-tundur prej thezes të deklaruar me 1925 prej përfaqësuesit të Brazilit, z. Franko Mella. Kjo thezë çfaqte që nyjat për mprojtjen e minoriteteve kanë një karakter çqetësonjës, që modus-i në fuqi (?) — në favorën e minoriteteve s' ka modus në fuqi është dhe ay çqetësonjës, e pra s' mbetet veç se të asimilo-hen minoritetet me hir ose pa hir. Përfaqesuesit e fuqive sundonjëse, veçanërisht ata të Francës, mprojnë dhe ata qenikërisht politikën e tyre shtypese. (Briandi deklaroi, duhet t' u japin minoriteteve përshtypjen që neve interesohemi për 'ta.) Traktatet e paqes janë të shënjta, e pra minoritetet s' duhet të inkurajohen t' u siellin belara Shteteve legale që i sundojnë, deklaruar përfaqësuesit e sundimtarëve. Dhe Lidhja e Kombeve këtë politikë e ka marë përsipër, dhe e ka zbatuar në këto dhjetë vjet që kur u-krijua.

Dhe më gjithe këto, ndodhen përfaqësues minoritetesh që dëshërojnë të marin pjesë në një Kongres minoritetesh në Geneve dhe që bejnë si kur besojnë që Lidhja e Kombeve nonjë dit më të vërtet do të dojë e do të mundë t' i garan-tojë e t' i mprojë minoritetet!!!

Por edhe këta utopistë kanë nisur t' ua dyshojnë «dashamiresinë» drejtonjësve në Geneve dhe të qahen se L. K.-ve s' ka bërë gjë gjër më sot. Dhe këtë fakt e konsta-tojnë se masat e minoriteteve kanë nisur të proklamojnë me zë të lartër që minoritetet s' duhet të presin shpëtim prej asaj L. K.-ve që mpron imperialismën.

Në një artikull të arthmë do të flasim për minoritetet nacionalisht të shtypura dhe për minoritetet në Ballkan.

D. Vlachhoff

# ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑΠΙΕΖΟΜΕΝΩΝ ΛΑΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ

## ΤΟ Ι ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Στις 27 του Μάρτη άρχισε στο Βερολίνο τó Ι Συνέδριο τών εργαζομένων αγροτών της Εύρωπης. Τό Συνέδριο αυτό προπαρα-σκευάστηκε από μία Επιτροπή πρωτοβουλίας, που αποτελούνταν από εργαζομένους αγρότες πολλών ευρωπαϊκών κρατών. Έθνικές επιτροπές συγκροτήθηκαν σε διάφορες χώρες για να κάνουν γνωστά σε πολυάριθμες συνδιασκέψεις και συγκεντρώσεις τούς σκοπούς που έθεσε η Επιτροπή πρωτοβουλίας και για να εκλεγούν οι αντι-πρόσωποι, που θα έπρεπε να πάρουν μέρος στο Συνέδριο. Επί οκτώ μήνες ανέπτυσαν η Κεντρική Επιτροπή στο Βερολίνο κι οι εθνικές Επιτροπές μία πυρετώδη δράση, από πάντων στη Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Ρουμανία, Βουλγαρία και Ιταλία. Οι προσπάθειες τούς εστέφθησαν με επιτυχία.

19 κράτη έστειλαν στο Συνέδριο 81 αντιπρόσωπους, από τούς οποίους οι 8 στάλθηκαν απ τó Βαλκάνια: 4 απ τη Βουλγα-ρία, 1 απ την Αλβανία, 1 απ τη Ρουμανία και 1 απ τη Δο-μρουαία. 69 αντιπρόσωποι ήταν αγρότες, και 12 διανοούμενοι. Μερικά κράτη — η Γαλλία, Ισπανία, Ούγγαρία, Ρουμανία, Γιουγο-

σλαβία και Έλλάς — δέ μόρεσαν να στείλουν στο Συνέδριο τούς αντιπρόσωπους τούς που εξέλέγησαν (25 τόν αριθμό), οι κυ-βερνήσεις τούς αρνήθηκαν να τούς δώσουν διαβατήρια. Έτσι μίλησε π. χ. στη θέση τών εκλεγέντων έλληνων αντιπροσώπων, που δέν μόρεσαν να έλθουν στο Βερολίνο, ό σ. Λεωνίδας που βρίσκουν-ταν τυχαίως εκεί. Η χαρά του Συνεδρίου ανέβηκε στο κατακόρυφο, όταν ένας αντιπρόσωπος της Ρουμανίας κι ένας της Γαλλίας, κα-τόρθωσαν παρά την απαγόρευση να παρευρεθούν στο Συνέδριο.

Η ημερησία διάταξη του Ι αυτού Συνεδρίου ήταν μέτρια. Δύο κύρια ζητήματα εξετάστηκαν, έκτος δέ απ αυτά ή μέλλουσα οργάνωση τών εργαζομένων αγροτών: τó ζήτημα της κατάστασης και της πώλης τών εργαζομένων χωρικών στις ευρωπαϊκές χώρες, και τó ζήτημα τού φασισμού και τού επικείμενου πολέμου. Δύο εισηγήσεις και δύο συμπληρωματικές εκθέσεις επεξεργάστηκαν και παρουσιάστηκαν στην ημερησία αυτή διάταξη, οι δέ αντιπρόσωποι όλων τών χωρών που αντιπροσώπεύονταν στο Συνέδριο, πήραν τó λόγο στο ζήτημα αυτό.



засилването на борбата на тия движения, ще увеличат ентусиазма за революционна борба у потиснатите балкански народи и ще ускорят деня на сгромоляването на съществуващите режими в балканските страни и на установяването на Федерацията на републиките на трудящите се маси на Балканите.

Г. Казановски

### Балканските Селяни и потиснати народи и Конгреса

**Извлечение от речта на Георги Драгнев, представител на българските трудови селяни, депутат в българското Народно събрание.**

Политическото селско движение в България, представено от Земледелския Съюз, празнува неотдавна своя тридесетгодишен юбилей. В тия три десетилетия и особено през последните години след контр-революционния фашистки преврат, селските трудови маси в България дадоха безчетни скъпи жертви. Редица ръководители и дейци, като Стамболийски, Даскалов, Грнчаров, Петриши и хиляди други верни синове на отруденото село ладнаха в откритата борба, бидоха убити из засада от ръката на подли убийци или «изчезнаха безследно». Аз моля делегатите на I европейски селски конгрес да почетат техната памет с ставане на крака. **(Делегатите стават от местата си.)**

Тридесет годишната политическа борба на българските селяни е пълна с дълбоки и съдбоносни поуки. Когато световната война с нейния катастрофален изход за трудящите се маси донесе пълния банкрут на буржуазните партии и една широка вълна на народно негодувание обхвана страната, Земледелския Съюз под държавната власт. Но годините на неговото управление бежа години на редица крупни грешки, които доведоха до провалянето му чрез нощния преврат на военната лига, фашистките банди и македонските терористи. Основната и съдбоносна грешка беше изкуственния антагонизъм, насалждан от някои земеделски водачи между двете масови организации на трудящите се — Земледелския Съюз и Комунистическата Партия. Обуржуазените водачи на управляващия Земледелски Съюз, застанали на една тесногържда съсловна база, се опитаха да изолират селските маси от работническата класа, дори и да ги противоставят активно срещу нея. Опрени изключително на собствените си организации те поеха един път, който водеше неминуемо към поражение. Примера на България показва ясно ролята на работническо-селския блок в борбата на трудящите се за завладяването на властта, той доказва необходимостта от единния фронт на трудящите се градски и селски маси срещу общия враг — капиталистическата система. Подчертавайки, като активен земеделски деятел, тия грешки и поуки, аз същевременно трябва да заявя, че трудовите селски маси в България са ги осъзнали напълно и вече активно градят боевия единен фронт с работническата класа.

Тоя културен фронт е толкова по-необходим, колкото повече борбата между стария и новия свет се разгаря, колкото повече опасността от нова империалистическа война, особено срещу Съветския Съюз, расте. В тая война България има да играе ролята на една важна военна база. Големите империалистически сили съзнават значението на Балканите и специално на България за успеха на подготвящия се поход срещу Съветския Съюз и затова те полагат всички усилия да я поставят под свое влияние. Още при правителството на Стамболийски, Англия направи предложение на България да влезе в общия империалистически блок срещу Съветския Съюз. Недълго след като Стамболийски отхвърли това предложение, се извърши контр-революционния преврат, — извърши се с помощта на империалистите, в интереса на подготовката на войната срещу Съветския Съюз.

Целия «културен» капиталистически свет днес е мобилизиран срещу мнима «преследвания» и «терор» в Съветския Съюз, но къде беше и къде е гласа на тия «културтрегери» срещу безогледния кървав терор на фашистката диктатура в България? Затвори, инквизиции, масови арести — това е участието на българските трудящи се селски и градски маси. Създаде се един закон, според който «безследно изчезналите» се обявяват официално за умрели. Тоя закон символизира наглюста на фашисткия режим, — убиват из засада, убиват подло, измъкват ноше из домовете и след това всичко дошъдително се «озаконява».

Аз трябва да кажа всичко това. Може би и мен ще постигне същата участ, но аз трябва да ви посоча, делегати — селяни, какво е фашизъм и какво той носи за трудящите се селяни.

80.000 жертви дадоха до сега българските работници и селяни. Но лъже се реакцията, ако верва, че тя може да

управлява така още дълго време. Борческото съзнание на масите расте постоянно. Борбата продължава въпреки всичко, — тя се води решително и с героична настойчивост. Българските трудящи се селяни не ще позволят никога да бъдат използвани в интересите на империализма срещу Съветския Съюз. Те подават ръка на работника и строят единния фронт. Те подават ръка и на другите потиснати народи на Балканите — за изграждането на свободната Балканска Федерация на работническо-селските републики.

В тая наша борба ние апелираме за моралната помощ на всички трудови селяни в Европа. Да засилим живите връзки между нас, да изградим единния европейски трудов селски фронт срещу нашия общ враг!

**Извлечение от речта на Л. Станев, — представител на българските трудови селяни.** — Станев съобщава най-напред за големите трудности, които българската делегация е требвало да преодолее при замиването си от България. Подложени на границата на един циничен тормоз от страна на властите, всички делегати са били претърсени най-щателно, при което някои техни бележки и книги са били конфискувани. От първоначално седмочленната българска делегация, двама въобще не са могли да тръгнат, а третия, Дим. Батаев, е бил върнат от границата обратно. След като съобщава това, оратора дава една скица върху положението на българското земледелие.

Една страшна стопанска криза души днес българските селяни. По размер и дълбочина тая криза нема равна на себе си в новата история на България, тя води към масово пролетаризиране на българските селяни.

Според официалните данни, от около 1 милион селски стопанства в България, 734.000 са с по-малко от 10 хектара земя. Разпределението е следното: 28% имат 1—2 хектара, 43% — от 2 до 5 и 29% — от 5 до 10 хектара. Какво означават тия цифри? Те показват, че 1/3 от българските селски стопанства са по-малки от 2 хектара. При това тая земя е разпръсната на големи пространства, така че за нейното обработване се губи много време. Самото ѝ обработване е примитивно. Буржуазния фашистки режим не е в състояние да направи земледелието продуктивно. Около 50% от българските селяни орат още с дървени ораля. Земеделските машини — доколкото ги има — са в ръцете на богатите селяни; за тяхното използване, бедните и дребни селяни трябва да плащат високи такси — това прави машинната обработка на земята почти илюзорна.

Редом с това се шири една безогледна спекулация с цените на земеделските продукти. Докато селяните купуват необходимите им индустриални артикули на високи цени, то плодоевете на техния труд се откупват на безценица. Цените на земеделските продукти се определят от крупните картели и едрите търговци, подпомогани от целага стопанска и социално земеделска политика на фашисткия режим; изкуствено на едно нивно ниво; по тоя начин за сметка на селяните се трупат грамадни печалби. Така напр., тютюна се купува от селяните по 5—15 лева килограма, а се изнася с цена 140 лева килограма; проздето се плаща на производителя по 5 лева, а се продава на градския пазар или се изнася по цена 20 лева килограма; цвеклото се плаща 70 стотинки кг., а за 1 килограм захар селянина трябва да плаща 32 лева; за 1 кг. кукуруз едрите търговци плащат 1.50 лв., а го продават по 5 лв.; покупната цена на житото е 5 лв. кг. срещу 8 лв. килограм хлеб; маслото се плаща на селянина по 40 лв. килограм, а се продава на работника в града по 120 лева.

При такива низки цени за техните продукти, селяните трябва да посрещат грамадните данъчни задължения, под чието непоносимо бремене те са осъдени на сигурна гибел. Към помощта на земеделския кредит те не могат да прибегнат, защото такива кредити държавните финансови институти (главно Земеделската банка) раздават предимно на частните банки и богатите селяни. Така, малоимотния селянин се вижда принуден да търси временна помощ при селския лихварин, който дава заем срещу ценни залози, или с извънредно високи лихви. Лихварството днес е бича на българското село.

За да посрещнат своите задължения, селяните продават изцяло или на части земята си. В последно време самите държавни органи, бирниците, преминават към масови екзекуции чрез насилствено продаване на имота и инвентара на бедния селянин за неизплатени данъци или кредити. Такива публични продажби са вече едно масово явление и свидетелствуват за остротата на кризата в българското земледелие. Така, в последно време се продаде имота и живия и неподвижния инвентар на 2.500 селяни в Пловдивско, 1.500 в Ломско, 700 селяни в Тетевенско и на 760 селяни в Трънско.



Това положение води към едно постоянно увеличение числото на протестиранияте полици и към едно стремително спадане на данъчните сборове. Селячеството, като главен финансов ресурс на държавата, става все по-неплатежоспособно.

Това е мизерното положение на българския селянин, което води към масово израждане. Туберкулозата престава да бъде болестта само на градския пролетариат, тя пуца все по-дълбоки корени в българското село. Според данните на една лекарска анкета 30% от българското селско население е туберкулозно.

На базата на тая стопанска мизерия се шири и безогледния **политически терор** с неговото главно оръжие: Закона за защита на държавата. Движението на трудовите селяни е обект на варварски репресалии от страна на фашистката власт. Десетки земеделски водачи и хиляди селяни са хвърлени в затворите. Трудовата селска преса е подложена на един изключителен режим. От 43 досега спрени (забранени, конфискувани и пр.) трудови вестници 16 са такива на селските маси. Срещу «Земеделско Възраждане», което ра-турна за общата борба на трудовите селяни с работниците, са заведени 16 процеса.

Фашисткия режим полага всички старания да овладее селската маса. Всички негови организации — младежки, културни, политически и пр. — са мобилизирани в един широк поход за идеологическото завладяване на селото. Но всичко напразно. Трудовите селски маси указват на тия фашистки поплъзновения решителен отпор. Все повече се засилва техната борба против фашизма в всичките му разновидности, — редом с това се засилва и техния единен фронт с трудовите маси в градовете.

## Католишкият фронт

В течение на последните два месеца, целата югославянска преса се занимава с така наречения католишки фронт. Правителствената преса откри кръстосан огън против засилената акция на черковните католически организации, а загребският вестник «Новости» — платен орган на диктатурата — напечатана дълга статия против католишкия фронт, зовящ всички югославянски патриарси да се вдигнат като един, за да защитят майка Югославия.

Шума на правителствената преса сочи несъмнено, че събирането на католишкия фронт е приближаването на словенците към хърватите безпокой диктатурата.

Диктатурата би желала, щото всичко в страната да бъде спокойно, когато нейните трима министри се намират в чужбина, за да сключат един заем на всека цена, за да може на 1 първи април т. г. — края на бюджетната година — да се избегне една финансова криза, която би могла леко да срине самата диктатура. Тя би желала, щото външния свет да получи впечатлението, че всеко противодействие на на-за национална защита, то биле забранено от диктатурата. национал-революционното и работническото революционно движение е сломено, че масите са сплашени и примирени с своята съдба и че всички политици доброволно или силно са спечелени за диктатурата.

И ето че в този именно момент идва внезапното обединение на масите в един католически фронт, който разбърква сметките на диктатурата, защото, в същност, диктатурата вижда ясно, че в случая не се касае за един религиозен фронт, но за един национален хърватски фронт и за неговото разширение — до степен да обхване и словенците, които са също католици.

Да. Католическия фронт в неговата същност не е никакъв католически-религиозен фронт, а национален такъв. Преди разтурянето на словенските католически спортни организации «Орлови», словенския митрополит Еглич отправи едно «свещено» писмо до всички словенски свещеници и католици, членове на казаните организации, в което им предлага да останат верни на техните католически водачи, което значи, да не влизат в състава на фашистките югославянски, великокръжбски спортни организации — «Соколи» и т. н. И тъкмо защото това писмо имаше характер на един акт

След въпросното писмо, дойде акцията на католическите митрополити и свещеници за защита имуществата на хърватските културни организации «Напредък» и тия на хърватските «Соколи» — организации, от много области. На това отгоре, дойде агитацията на независимите хърватски вестници за невлизането на хърватите в черковните религиозни организации. Радичевия хърватски орган «Дом» даде място на няколко пъти на папското послание, според което възпитанието на децата и юношите е дело на черквата и че

В Югославия, Ромъния, Гърция и Албания, на целия Балкан, навсякъде виждаме същото мизерно положение на трудовото селячество, същия грабежнически поход срещу плодовете на неговия труд, но и същото надигащо се масово движение против икономическото, политическото и национално подтисничество и същото решително израждане на граничния единен фронт между селото и града против общия враг.

В тая тежка, неравна борба българските и балканските трудови селски маси черпят сила и ентузиазъм от великия пример на Съветския Съюз, който е техната надежда, техния голем защитник. Днес, когато империалистите трескаво готвят войната срещу него, когато камбаните на всички църкви в целия свят възвестяват циничния, клеветнически пристъп на световната реакция срещу първата свободна работническо-селска република, българските и балкански трудови селски маси заявяват, че те ще окажат на този пристъп решителен отпор. Камбаните, които днес бият, ще бъдат погребалните камбани на капиталистическото общество!

Европейският селски конгрес е едно големо начало на борбата на трудящите се селски маси. Той ще бъде една пшчеводна звезда за българските селяни. Да си подадем всички ръка за задружна борба, — така ние ще извоюваме нашата велика победа. Да живее I. Европейски селски конгрес! Да живее борбата на трудящите се от целия свет за работническо-селско правителство!

Речите на останалите представители на балканските селяни и потиснати народи ще предадем в следния брой на вестника.

държавата и фамилията са задължени да подържат черквата в провеждането на тази задача. Органа на Сплитската и Хварската митрополия писа, преди събирането на митрополитите в Загреб на 17. II. 1930 г., че водачите на хърватския народ ще се съберат. Католическите митрополити имаха няколко свияждания и разискваха на няколко пъти с папския нунциус Пелегринети в Белград. Националната католическа пропаганда се съдоби с нов вестник — «Сплитски Църковен Гласник».

Ние не желаем да изброяваме всички събития, които свидетелствуват за една широка национална акция, която се провежда чрез черковните — религиозни организации. За нас, национал-революционерите, обаче, е от решаващо значение, как тази нова тактика, взета в нейната същност, ще се изрази в процеса на национал-революционната освободителна борба и какви изгледи в това отношение тя има.

Факта, че органа на предишната хърватска селска партия «Дом», който винаги е бил един истински орган на селското хърватско движение, застъпва открито становището, че католическата черква има право на възпитанието на младежта, докато преди водеше една истинска война срещу клерикалното влияние и дискредитиране най-после това последното в очите на масите — този факт сочи на една опасна опортюнистическа тактика. Тази тактика заплашва да нанесе тежък удар на започващите да се революционизират хърватски маси; да създаде у тях илюзията, че католическия свещеник е водача на хърватския и словенския народи. Видимо, ръководството на хърватското национално движение е поделено между днешните водачи и клерикалите — в същност, обаче, целото ръководство е обсебено от последните. Защо? Защото днешните хърватски водачи не са в състояние да възприемат една откритата революционна тактика, която да проведат с постоянна твърдост, защото още те държат много на факта да групират на всека цена хърватските маси в некоя легална организация.

Тази тактика събуди на ново-анетита на хърватската буржоазия, която измени на хърватското движение, някои от които служат открито на диктатурата, други се дезентересират, а трети предлагат услугите си на последния. Новото се обяждат хора от «Обзор», като големи борци за новата тактика, потриват ръце, защото верват, че наново ще се приближат още веднъж до хърватските маси и че още веднъж ще могат да се спождаат с ержбските диктатори за сметка на свободата и независимостта на хърватския народ.

Тази тактика открива пътя към власта за хърватската буржоазия, предателка на хърватския народ. Чрез католическия фронт ще се засили влиянието на папската политига в Хърватско. Не едно религиозно влияние на папата, но едно политическо такова. Влиянието на папата, като съюзник на империалистическата политика на



Ίδου ἐν περιλήψει οἱ ἐξακριβώσεις ποῦ ἐγίναν σὸ Συνέδριο:

Ἡ ἐργαζόμενη ἀγροτιά, σ' ὅλες τὶς εὐρωπαϊκὲς χώρες μὲ καπιταλιστικὴ κυβέρνησις, βρίσκεται σὲ μιὰ μαύρη ἐξαθλίωσις, ποῦ ἀπὸ μέρου σὲ μέρη χειροτερεῖ. Σ' ὅλες τὶς εὐρωπαϊκὲς χώρες ἐκτὸς ἀπ' τὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση, λυσσά μιὰ τεράστια ἀγροτικὴ κρίσις, ποῦ ἀποτελεῖ ὀργανικὸ μέρος τῆς γενικῆς κρίσις τῆς καπιταλιστικῆς οἰκονομίας. Δὲ μπορεῖ νὰ λυθεῖ, παρὰ μόνον μὲ τὸ γκρέμισμα τοῦ καπιταλιστικοῦ καθεστώτος. Χαρακτηρίζεται μὲ τὸ πέσιμο τῶν τιμῶν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ποῦ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης ἐλάτωσης τῆς ἀγοραστικῆς ἰκανότητος τῶν ἐργαζομένων μαζῶν ἀπ' ἑνὸς, ἀπ' ἑτέρου δὲ τοῦ ὑψώσιμου τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων ποῦ εἶναι ἀπαραίτητα στὸν ἀγρότη.

Ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ἐργατῶν γῆς παίρνει πάλι καταστροφικὲς διαστάσεις. Οἱ μισθοὶ τῶν ἐργατῶν αὐτῶν εἶναι τραγικὰ χαμηλῆς. Ἡ διάρκειά τῆς ἐργασίης μέρας μεγαλώνει ἐνίοτε χωρὶς διακοπὴν. Ἡ ἀεργία στὰ χωριά πῆρε φρικτὲς διαστάσεις, οἱ δὲ ἀεργοὶ δὲν παρνοῦν καμίαν ὑποστήριξη οὔτε ἀπ' τὸ κράτος, οὔτε καὶ ἀπ' τοὺς δήμους. Ἡ ἐργαζόμενη ἀγροτιά βρίσκεται στὰ νύχια τοῦ χρηματιστικοῦ κεφαλαίου, τῶν τοκογλύφων, τῶν κερδοσκοπῶν τοῦ καπιταλιστικοῦ κράτους. Τὸ τελευταῖο, μᾶλλον ἐξ αἰτίας τῆς γενικῆς του πολιτικῆς παρὰ τῆς ἰδιαίτερης ἀγροτικῆς του πολιτικῆς, ἐνδραμεῖ τοὺς μεγαλοκτηματίες εἰς θάρος τῶν ἐργαζομένων μαζῶν τῆς πόλης καὶ τῆς ύπαιθρου.

Ἡ κατάσταση τῶν φτωχῶν καὶ μεσαίων χωρικῶν εἶναι πολὺ σοβαρῆ. Εἶναι τσακισμένοι κατ' ἀπ' τ' ἀνυπόφορο θάρος τῶν φθῶν καὶ δὲ μποροῦν νὰ λάβουν καθόλου πιστώσεις ἀπ' τὸ κράτος ἢ ἀπ' τὰ χρηματιστικὰ ἰδρύματα. Ἀκόμα οὔτε οἱ ὑπάρχοντες συνεταιρισμοὶ δὲν τοὺς βοηθοῦν μὲ πιστώσεις: κ' αὐτοὶ δὲν εἶναι δίνον παρὰ μόνον στοὺς μεγαλοκτηματίες καὶ στοὺς πλούσιους χωρικοὺς.

Οἱ φτωχοὶ καὶ μεσαῖοι ἀγρότες δὲν ἔχουν ἀρκετὴ γῆ. Οἱ «ἀγροτικὲς μεταρρυθμίσεις» ποῦ διάφορες κυβερνήσεις ἀναγκάστηκαν νὰ διατάξουν, κατ' ἀπ' τὸ φόβο μιᾶς ἀγροτικῆς ἐπανάστασις, δὲν ἦσαν παρὰ ἀνάσχυτες μανούβρες γιὰ τὴν ἐξαπάτησι τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν. Τὰ πιδ εὐφορία καὶ τὰ πιδ ἐκεταμμένα ἐδάφη δόθηκαν στοὺς τραπεζίτες, ἐμπόρους, πλληθοὺς ἀξιωματούχοις, ἀνώτερου ὑπαλλήλους, ἀσυνόητους, πλούσιους ἀγρότες κτλ., ἐνῶ οἱ φτωχοὶ καὶ μεσαῖοι χωρικοὶ δὲν πῆραν τίποτα ἢ πολὺ λίγο. Καὶ οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ πουλοῦν τὰ μικροσκοπικὰ τοὺς τεμάχια γῆς... γιὰ νὰ μποροῦν νὰ πληρῶσουν τοὺς φόρους καὶ τὰ χρέη τοὺς καὶ πάνε στὶς πόλεις νὰ ζητήσουν ἐργασία. Μὴ βρίσκοντας ὅμως ἐργασία στὶς πόλεις ἐξ αἰτίας τῆς γενικῆς ἀεργίας, γυρνᾶν στὰ χωριά καὶ νοικιάζουν τὴ γῆ τῶν μεγαλοκτηματιῶν καὶ τῶν πλουσίων ἀγροτῶν — ὑπὸ ἐξαιρετικὰ βαρεῖς ὄρους. Ἀπ' τὸ τέλος τοῦ πολέμου, ἐγίναν οἱ ὄροι τοῦ νοικιάσματος (πάχου) ἀκόμα πιδ σκληροὶ. Σὲ μερικὲς χώρες πληρῶνεται ἡ τιμὴ σὲ φυσικὰ προϊόντα: ὁ ἀγρότης εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ δώσει στὸν κτηματῆ τὰ μισὰ ἀπ' τὰ προϊόντα του. Ἀλλοῦ, ὅπως στὴ Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία κτλ. εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ κάνουν φεουδαρχικὲς ἀγχιαιεῖς.

Ἡ κατάσταση τῶν ἐργαζομένων ἀγροτῶν τῶν ὀδοουλωμένων λαῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων εἶναι ἀκόμα πιδ χειρότερη ἀπ' ἐκεῖνη τῶν λεγομένων κυριαρχούντων ἐθνῶν. Ἡ πολιτικὴ τοῦ καπιταλιστικοῦ κράτους εἶναι μιὰ ἀγρία χτηνωδία. Ἐκμεταλλεῖται ἄγρια, τὰ κτηματῆ γῆ ποῦ ἔχουν τοὺς ἀφανοῦνται διὰ τῆς βίας, οἱ φθῶροι ποῦ ἔχουν νὰ πληρῶσουν εἶναι πολὺ πιδ ἀνεβασμένοι ἀπ' τοὺς φόρους ποῦ πληρῶνουν οἱ χωρικοὶ τοῦ κυριαρχούντως ἔθνους. Τρόμοκρατοῦνται καὶ καταπιέζονται καὶ ἀπ' τὴν ἴδια τοὺς μπουρζουαζία καὶ ἀπ' τὴ μπουρζουαζία τοῦ κυριαρχούντως ἔθνους.

Δὲν εἶναι παρὰ μόνον στὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση, ποῦ οἱ ἐργαζόμενοι ἀγρότες χαίρουν μιᾶς δικαίας καταστάσις, γιὰ τὴν ἢ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἰσότητα εἶναι ἐγγυημένη ἔχει δὲ ἀπαρτηθεῖ καθὲ ἐθνικὴ καταπίεσις καὶ ἐκμετάλλευσις.

Αὕτη ἡ σοβαρὴ κατάσταση τῶν ἐργαζομένων ἀγροτῶν σ' ὅλες τὶς καπιταλιστικὲς χώρες, τοὺς σπαῶνουν στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στοὺς ἀμειοβῶντες τοὺς καταπιεστέες καὶ ἐνάντια στοὺς ὀργανωτέες καὶ προστάτες τοὺς, στὸ κράτος. Σὲ πολλὲς χώρες, ὅπως στὴν Ἰταλία, τὴ Πολωνία, τὴ Ρουμανία καὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀνήθησαν οἱ ἐργαζόμενοι ἀγρότες νὰ πληρῶσουν τοὺς φόρους τοὺς, ἀπῆρσαν τὴν ἀκέρωσι τῶν χρεῶν τῶν, καὶ ὀργάνωσαν ἐνοπλὰ συλλαλητήρια. Οἱ ἀγρότες διεξήγαγαν τὴ πάλη αὕτη ἀπο κοινου μὲ τοὺς ἐργάτες: δηλαδὴ τὸ ἐνιαῖο μέτωπο τῶν ἐργαζομένων ἀγροτῶν καὶ τῶν ἐργατῶν εἶναι σὲ πολλὰ μέρη τετελεσμένο γεγονός.

Στὶς χώρες μὲ φασιστικὸ καθεστῶς, εἶναι ἡ κατάσταση τοῦ ἐργαζομένου ἀγρότη ἐξαιρετικὰ ἀνυπόφορη καὶ ἐξευρετικὴ. Ὁ φασισμὸς σημαίνει γι' αὐτὸν, διάλυσι τῶν ὀργανώσεων του, ἀκάρωσι τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου του, βάρβαρη τρομοκρατία, ὑποχρεωτικὴ συνάφεια πρὸς τὶς φασιστικὲς ὀργανώσεις, ἀξίησι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν χωροφυλάκων στὸ χωριὸ, χαφιεδισμὸς, καὶ γιὰ τὸν ἐργάτη τῆς ύπαιθρου, ἐκτὸς ἀπ' ὅλες αὐτέες τὶς μάστιγες, μάκραιμα τῆς ἐργασίης ἡμέρας, κατέθασμα τοῦ μεροκαμάτου ποῦ εἶναι σήμερα ἤδη γελιο. Ὁ φασισμὸς σημαίνει γιὰ ὅλους τοὺς ἐργάτες τῆς πόλης καὶ τοῦ χωριοῦ, φυλακὴ, ἐξορία, μαζικὲς δολοφονίες. Στὶς χώρες ὅπου λυσσά ἡ φασισμὸς ἢ ὁ σοσιαλφασισμὸς, στρατιω-

τικὲς ὀργανώσεις φανατίζον καὶ ἐκμιλιαρίζον τὴ νεολαία. Ἡ μπουρζουαζία στρατολογεῖ στὶς ὀργανώσεις αὐτέες τὰ ἰδιαίτερα στελέχη του, γιὰ τὴν ἀστυνομία τῆς, τὴ χωροφυλακὴ τῆς, τὴ «πολιτοφυλακὴ» τῆς γιὰ νὰ στείλει στὸ τέλος μὲ τὴ δυνάμει αὐτέες τοὺς ἀγρότες καὶ τοὺς ἐργάτες σ' ἕνα νέο πόλεμο. Ὁ πόλεμος αὐτὸς προετοιμάζεται. Οἱ μπουρζουαζία ὄλων τῶν χωρῶν διεξάγουν μιὰ πυρετώδη καμπάνια ἐνάντια στὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση, ποῦ βρίσκεται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πάλης ἐνάντια στὸν ἱμπεριαλισμὸ καὶ ὅπου ἡ βιομηχανία ἔχει νὰ σημειώσει μιὰ μεγαλειώδη ἀναδιοργάνωσι, ὅπου ἡ κολλητιβοποίησι, ὀργανωμένη πρὸς συμφέρο τοῦ ἴδιου τοῦ ἀγρότη, πραγματοποιήσε σοβαρὲς προόδους.

Τὸ Συνέδριο πῆρε δύο ἀποφάσεις, ποῦ ζητοῦν τὴν ἀπαλλοτρίωσι χωρὶς ἀποζημίωσι, ὄλου τοῦ ἐδάφους καὶ ὄλων τῶν ζῶων καὶ ἐργαλείων τῶν μεγαλοκτηματιῶν, τῶν ἐκκλησιῶν, τοῦ δημοσίου κτλ., καὶ τὸ μοῖρασμα του στοὺς φτωχοὺς ἀγρότες καὶ στοὺς ἐργάτες γῆς.

Οἱ ἐργαζόμενοι ἀγρότες ἀγωνίζονται καὶ θ' ἀγωνιστοῦν ἐνάντια στὸ τεράστιο θάρος τῶν φθῶν, γιὰ τὴν ἀκέρωσι τῶν χρεῶν τῶν στὸ κράτος, στοὺς τοκογλύφους καὶ στοὺς τραπεζίτες, ἐνάντια στὸ ἀναγκαστικὸ πούλημα τῆς φτωχῆς ἰδιοκτησίας τοὺς, ἐνάντια στὶς ἀποζημιώσεις ποῦ ἔχουν νὰ πληρῶσουν γιὰ τὰ κομμάτια γῆ ποῦ ἐνδεχόμενον νὰ τοὺς ἔχουν δοθεῖ ἐπὶ τὴ βάσει τῶν «ἀγροτικῶν μεταρρυθμίσεων», ἐνάντια στὶς συνεισφορὲς πρὸς τοὺς καπιταλιστέες καὶ τοὺς μεγαλοκτηματίες, συνεισφορὲς τῶν ὀπίουν τὸ θάρος πέρτει στὴ ράχη τῶν φτωχῶν ἐργαζομένων μὲ νέα μορφή φθῶν. Ἐνάντια σὲ κάθε εἶδους νοίκι ἢ πάχου ἢ ταρῖφα ποὺ ἔχουν νὰ πληρῶσουν στὸν ἰδιοκτήτη καὶ γιὰ τὴν ἐλάτωσι τῶν βαρῶν αὐτῶν ὡς τὴ πλήρη ἀκάρωσι τους.

Τὸ Συνέδριο διαμόρφωσε ἀκόμα τὰ ἐξῆς αἰτήματα: ἀκάρωσι τῶν ἐξαιρετικῶν νόμων, τῆς ἀστικῆς ταξικῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἐξαιρετικῶν φασιστικῶν δικαστηρίων, πλήρης ἀμνηστεια γιὰ τοὺς πολιτικῶν φυλακισμένους καὶ ἐξορίτους, δικαίωμα ἐλεύθερης παρῆρσις γιὰ τὶς ἐπαναστατικὲς ὀργανώσεις τῶν ἐργαζομένων μαζῶν, πραγματικὴ ἐλευθερία τοῦ τύπου, τοῦ λόγου καὶ τῆς ὀργάνωσις, ἀκάρωσι κάθε εἶδους ἐθνικῆς καταπίεσις, τῆς ἀποικιοποιήσις καὶ τοῦ ἐξέθνισμου, δικαίωμα ἐλεύθερης αὐτοδιάθεσις τῶν καταπιεζομένων λαῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων, ἀκάρωσι τῆς σκληριάς τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν, ἐνεργὸς ὑποστήριξι τῶν συμπερόντων τῶν καὶ τῶν εἰδικῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συμπερόντων τῶν γυναικῶν καὶ τῆς νεολαίας κτλ. κτλ.

Τὸ Συνέδριο πῆρε θέσι ἐπίσης ἐνάντια στοὺς στρατιωτικὸς προυπολογισμοὺς καὶ στὸ μιλιταρισμὸ, γιὰ μιὰ ἐνεργὸ ὑπεράσπιση τῆς Σοβιετικῆς Ἐνωσις, γιὰ τὴ βοήθεια καὶ τὴν ὑποστήριξι τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ κινήματος τῶν ἀποικιακῶν καὶ ἡμιαποικιακῶν λαῶν.

Τὸ Συνέδριο δήλωσε οἱ τὰ αἰτήματα αὐτὰ δὲ μποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν παρὰ μὲ τὴ ἀκάρωσι τοῦ καθεστώτος τῶν μεγαλοκτηματιῶν καὶ τῶν καπιταλιστῶν καὶ μὲ τὴν ἐγκαθίδρωσι τῆς ἐργατο-ἀγροτικῆς κυβέρνησις.

Τὸ Συνέδριο καθόρησε ἐπίσης τὶς μεθόδους πάλης: μετῆγκ, διαδηλώσεις ἀρνησις πληρωμῆς τῶν πῆτων, βοήθεια καὶ ὑποστήριξι τῶν ἀπεργιῶν τῶν ἐργατῶν, κοινὴ δράσι μὲ τοὺς ἐργάτες ἐνάντια στὸ φασισμὸ καὶ χτὸ πόλεμο, ὀργάνωσι ἐπιτροπῶν δράσις τῶν ἐργαζομένων χωρικῶν, δημιουργία ὀργανώσεων ἀποδομνῶν, συμμετοχὴ στὶς ἀντιφασιστικὲς καὶ ἀντιιμπεριαλιστικὲς ἐπιτροπές.

Τὸ Συνέδριο χαίρετισε ἐπίσης τὴ πάλη τῆς Διεθνούς τῶν Ἀγροτῶν.

Τὸ Συνέδριο ζεσκεπάσε ἐπίσης τὸ πραγματικὸ χαρακτήρα τῶν δῆθεν ἀγροτικῶν αὐτῶν Ἐνώσεων, ποῦ δὲν εἶναι στὴ πραγματικότητα, παρὰ ἀντιπρόσωποι τῶν μεγαλοκτηματιῶν καὶ τῶν πλουσιῶν ἀγροτῶν καὶ τὰ πραγματικὰ σητήματα τῶν σημερινῶν καταπιεστικῶν καθεστώτων.

Τὸ Συνέδριο τελείωσε τὶς 29 Μαρτίου. Οἱ ἀποφάσεις πᾶρθηκαν ὁμόφωνα. Ἐξελέγει μιὰ Ἐπιτροπὴ μὲ 24 μέλη ποῦ ἀντιπροσωπεύει ὄλα τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη, ἀπὸ τοὺς ὀποιους δύο τῆς Βαλκανικῆς. 7 μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς ἀποτελοῦν τὴ Γραμματεία, ποῦ μένει στὸ Βερολίνο καὶ διευθίνει τὶς ἐργασίες τῆς Ἐπιτροπῆς.

Οἱ συζητήσεις του Συνεδρίου ἔγιναν μ' ἐνθουσιασμὸ.

Κατὰ τὴ τελευταία συνεδρίασι τοῦ Συνεδρίου, θέλησε ἡ ἀστυνομία τοῦ Βερολίνου νὰ δεῖξει μιὰ φορὰ ἀκόμα, ὅτι δὲν εἶναι στὴ πραγματικότητα τίποτα ἄλλο παρὰ ἕνα φασιστικὸ ὄργανο. Ὁ Τερέγκιμπελ (ὁ διευθνήτης τῆς ἀστυνομίας τοῦ Βερολίνου) φάνηκε πάλι ἀντάξιος τοῦ ρόλου, ποῦ ἐπαίξε τὴ Πρωτομαγιά τοῦ περασμένου χρόνου, ὅταν σκοτώθησαν 33 ἐργάτες, ἀπ' τὴν ἀστυνομία του. Ἐνα τμήμα ἀστυνομίας, πολιτικῆς καὶ μὲ στολή, περικύκλωσε τὸ Συνέδριο, τὸ ὁποῖο συνεδρίαζε ἀνοικτὰ καὶ στὸ ὀποῖο βρίσκονταν πολλοὶ ἀκροατέες προσκεκλημένοι. Ἡ ἀστυνομία νόμισε ὅτι θὰ ἐκθέσει τὸ Συνέδριο, διακόπτοντας τὶς ἐργασίες του. Κοντρώλαρε τὰ διαβατήρια ὄλων ἐκείνων ποῦ βρίσκονταν στὴν αἴθουσα καὶ συνέλαβε 26 ποδῶπα, ἀπ' τὰ ὀποῖα οἱ τρεῖς εἶναι βουλευτέες τῆς πολωνικῆς Σιέμ. Μὲ τὸ βαρβαρισμὸ αὐτὸ ἤθελε ἡ



αστυνομία του Βερολίνου να δείξει τα αδελφικά της αισθήματα προς τους φασίστες των άλλων χωρών. Το αίσιος αυτό της σοσιαλφασιστικής άστυνομίας του Βερολίνου είναι άνόητος.

Παρ' όλη τη πρόστυχη αυτή πράξη της άστυνομίας του Τσέρκιμπελ το Συνέδριο συνέχισε τις εργασίες του και διαμαρτυρήθηκε ενεργά ενάντια στην αυθαρεσία αυτή.

Το Ι.Ευρωπαϊκό Αγροτικό Συνέδριο ήταν πολύ άναγκαίο. Έδειξε ότι οι εργαζόμενοι αγρότες της Ευρώπης είναι αποφασισμένοι να συνεχίσουν ενεργά τον αγώνα τους, για τις καλύτερες της κατάστασης τους και για τη πλήρη πολιτική τους άπελευθέρωση, και να διεξάγουν τον αγώνα αυτό σε στενή συμμαχία με την εργατική τάξη, τους υποδουλωμένους λαούς και τις εθνικές μειονότητες.

Η σημασία του Συνεδρίου αυτού είναι ιδίως μεγάλη για τις εργαζόμενες μάζες της Βαλκανικής. Οι βαλκανικές αυτές μάζες θα αισθανονται τον έαυτο τους στο έξης πύ στενά συνδεδεμένους με τη μεγάλη οικογένεια των εργαζομένων και εκμεταλλευομένων της Ειρώπης, και θα παρακολουθήσουν τον αγώνα τους με περισσό-

τερο ενδιαφέρον, έχοντας την έγγηση ότι θα υποστηριχθούν άρκυντως απ' τα αδελφια τους των άλλων ειρώπαικών κρατών.

Η σπουδαιότητα του Συνεδρίου αυτού είναι τέλος πολύ μεγάλη και για τα εθνικο-επαναστατικά κινήματα της Βαλκανικής. Γιατί, όπως είχαν οι αντιπρόσωποι των την ευκαιρία να ζανατονίσουν στο Συνέδριο, τα κινήματα αυτά είναι στην ουσία τους αγροτικά. Και θα είναι ακριβώς γι' αυτό, στο έξης πύ στενά συνδεδεμένο με τα κινήματα των εργαζομένων αγροτών της Ευρώπης ολοκλήρου, θα επιταχύνουν ακόμα περισσότερο τη μέρα εκείνη, που θα ρίξει τα υπάρχοντα φασιστικά καθεστάτα στις βαλκανικές χώρες και θα δημιουργήσει τη Βαλκανική Ομοσπονδία των Δημοκρατιών των εργαζομένων μαζών.

Γ. Καζάνοβου

Στο έρχόμενο φύλλο αρχίζουμε τη δημοσίευση των λόγων των αντιπροσώπων των βαλκανικών χωρών στο Συνέδριο. Στο περασμένο φύλλο μας (της 20. ΙΥ. 30) δημοσιεύσαμε ήδη το λόγο του αντιπροσώπου της Ελλάδας Λευνίδα.

## ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΗ ΠΑΛΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κατά την κάπνεργατική άπεργία της Θεσσαλονίκης, στην οποία πήραν μέρος επί τρεις εβδομάδες (απ' τα μέσα του Μάρτη ως τις αρχές του Απριλίου) 4500 εργάτες, και η οποία τελείωσε με μια μερική νίκη των εργατών, έλαβε χώρα ένα γεγονός μεγαλειώδους ταξικής αλληλεγγύης μεταξύ των άπεργών και των ναυτών του πολεμικού ναυτικού, που έκανε τότε γυμνάσια στα άδατα της Θεσσαλονίκης.

Έχοντας υπ' όψη τη σπουδαιότητα του γεγονότος αυτού, που διαφωτίζει από μια άδωξ διόλου άλλη πλευρά, τη σοβαρή κατάσταση στην Ελλάδα και που δίνει μιάν εικόνα της γενικής άριστεροποίησης των εργαζομένων μαζών, όχι μόνο των εργατών στις φάμπρικες και των φτωχών αγροτών, μα επίσης και των παθιών των εργαζομένων που είναι ντυμένα με το φόρεμα των στρατιωτών θεωρούμε ως καθήκον μας, να δώσουμε στους αναγνώστες μας μια σύντομη περιγραφή του σημαντικού αυτού γεγονότος.

Στις 29 του Μάρτη, όταν βρίσκονταν η άπεργία ακόμα στο ύψος της, έπεχειρήσε ένα τμήμα χωροφυλακής, που φρουρούσε ένα εργοστάσιο εναντίον των άπεργούντων εργατών, να διαλύση μία ομάδα αυτοάμυνας των άπεργών. Η συνέπεια ήταν μία σφοδρά σύγκρουση μεταξύ εργατών και χωροφυλάκων, κατά την οποία οι τελευταίοι έπετέθησαν με τον υποκόπανο εναντίον των εργατών κυπώντας στα τυφλά. Όταν δέ μία μεγάλη ομάδα ναυτών του πολεμικού «Αβέρωφ», που είχαν πάρει μία μικρή άδεια για ένα περίπατο στη πόλη, συνάντησε τυχαίως τη σύγκρουση, τέθηκε με το μέρος των εργατών και έδειρε άνηλεώς τους φαρφυλάκες. Είς ένίσχυση της χωροφυλακής έσπευσε ένα νέο τμήμα χωροφυλάκων, οι οποίοι μόλις και μετά βίας κατόρθωσαν να συλλάβουν δύο ναύτες, τους οποίους και έφυλάκισαν. Το συμβάν προκάλεσε μέσα στους άπεργούς και γενικά μέσα στους εργάτες της Σαλονίκης ένα άπεριγραπτο ένθουσιασμό. Οι ναύτες του Ναυστάθμου άπήρθησαν προς τους ναύτες του «Αβέρωφ» ένα ένθουσιώδη χαιρετισμό. Και γενικά χαιρετίστηκε, η πράξη αυτή της αλληλεγγύης, απ' όλους τους εργάτες της χώρας.

Μία ομάδα ναυτών έκδηλνει στη πράξη την αλληλεγγύη της προς τις αγωνιζόμενες εργατικές μάζες. Το γεγονός αυτό είναι ύψιστης σημασίας, είναι η έκφραση της σημερινής κατάστασης, της επαναστατικής άνόδου στην Ελλάδα και στα Βαλκάνια. Ας ακολουθήσουν οι στρατιώτες και οι ναύτες των άλλων Βαλκανικών

χωρών το παράδειγμα των συντρόφων των στην Ελλάδα, ως εκδηλώσουν σε κάθε ευκαιρία, τη θέληση τους ν' αγωνιστούν από κοινού μαζί με τους εργάτες και τους φτωχούς αγρότες, μαζί με τις εθνικά καταπιεζόμενες λαϊκές μάζες της Βαλκανικής, ακριβώς όπως το δείξαν στη πράξη οι ναύτες του ελληνικού στόλου, όπως το δείξαν προ όλίγου ακόμα οι στρατιώτες του Κιλκίς και όπως το έπραξαν σε δεκάδες από παράδειγματα οι στρατιώτες και οι ναύτες της Ελλάδας.

Τέσσερης μέρες ύστερα απ' το πομπώδη γιορτασμό της εκατοστής έπετειου της άπελευθέρωσης της Ελλάδας, απ' το τουρκικό ζυγό, εκμύρους της ελληνικής μπουρζουαζίας, δέ μπορούσε αλήθεια να δοθεί, απ' τους ναύτες μία καλύτερη άπάντηση, που να είναι σε θέση να δώση μιá καλύτερη εικόνα για τις «ελευθερίες» στην Ελλάδα.

Π. Μαύρος

## ΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ

Κατά πληροφορίας εκ Δωδεκανήσου, διά διατάγματος της Γενικής Διοικήσεως, ο τελωνειακός δασμός άνεθιβάθει άποτόμως από 11% εις 20, 30, 60 και 100% άναλόγως των διαφόρων ειδών, έπβαρυνθέντων ιδίως των ειδών της πρώτης άνάγκης.

Η ύπερτίμηση αυτή έπροκάλεσε έξεγερση των Δωδεκανησιανών, η οποία στη Κάλυμνο ύπήρξε γενική. Οι κάτοικοι, συγκεντρωθέντες προ του Δημαρχείου, διαμαρτύροντο έως ότου έφθασε ισχυρά άδναμη καταμπινίων και τμήμα στρατού υπό την όδηγη του διοικητού της νήσου μαρκησίου ντε Μιζόνιο, και το πλήθος διασκορπισθεί διά της λόγης και του υποκόπανου.

Πολλοί πολίτες έτραυματίστησαν βαρύτατα, συνελήφθησαν δέ οι Ν. Γαλουλής, Μ. Σταυρίδης, Κ. Χιλιαράς, Ν. Κουγιός, Δρ. Σαρούκος και πολλοί άλλοι, μεταξύ των οποίων και μερικές γυναίκες. Όλοι οι συλληφθέντες μετεφέρθησαν εις την Κω και εκλείσθησαν στις εκεί φυλακές. Άλλοι έτέθησαν υπό άγρνομικήν έπιτήρησην και έστάλει εις την Κάλυμνον σώμα μυστικών άστυνομικών εκ Ρόδου.

(Η είδηση είναι παρμένη απ' την ελληνική έφημερίδα «Ριζοσπάστης» της 24. ΙΙΙ. 1930.)

Prix de la simple Edition: A ou B: par No.: doll.: 0.05; fr. suisse: 0.25; fr. frs.: 1.25; mark: 0.20; schilling: 0.30. Abonnement 6 mois: doll.: 0.60; fr. suisses: 3.-; fr. frs.: 15.-; marks: 2.40; schillings: 3.60.

### SOMMAIRE

Notre nouvelle adresse: Wien, IX., Postamt 71, Postfach 50. Priere d'adresser tout envoi d'argent a La Federation Balkanique - Postscheckkonto No. D-75.796 Wien, Autriche

Prix de la double Edition: A et B: par No.: doll.: 0.10; fr. suisse: 0.50; fr. frs.: 2.50; mark: 0.40; schilling: 0.60. Abonnement: 6 mois: doll.: 1.20; fr. suisses: 6.-; fr. frs.: 30.-; marks: 4.80; schillings: 7.20.

#### Texte croate (pages 2909—2912)

Povodom procesa diktature pod Dra Macecom i hrvatskim nacionalistima — N. Matijewitsch: Proces Dr. Maceka i hrvatskih nacionalista — G. Kazanovsky: Prvi evropski seljacksi kongres u Berlinu — K. Ivacic: Diktatura u finansijskom skripcu

#### Texte bulgare (pages 2913—2917)

Г. Казановски. Първия европейски селски конгрес в Берлин — Балканските селяни и политиката на народи и Конгреса — Н. Матијевич. Католически фронт

#### Texte albanais (pages 2917—2918)

D. Vlahkoff: Lidhja e Kombeve dhe Minoritetet Nacionale

#### Texte grec (pages 2918—2920)

Г. Καζάνοβου: Το Ι.Ευρωπαϊκό Αγροτικό Συνέδριο Π. Μαύρος: Αλληλεγγύη στη πάλη μεταξύ εργατών και ναυτών στην Ελλάδα — Ταράχες στα Δωδεκάνησα